Tidskrift för
SCHACK 10

Årgång 67 • December • 1961

SCHACK TOMTEN

har här genomfört ett lysande parti — men vem är han? Vem är det som så triumferande lyfter hästen för att göra "det dödande draget"? Bakom skägg och luva döljer sig en för schack-Sverige känd person!

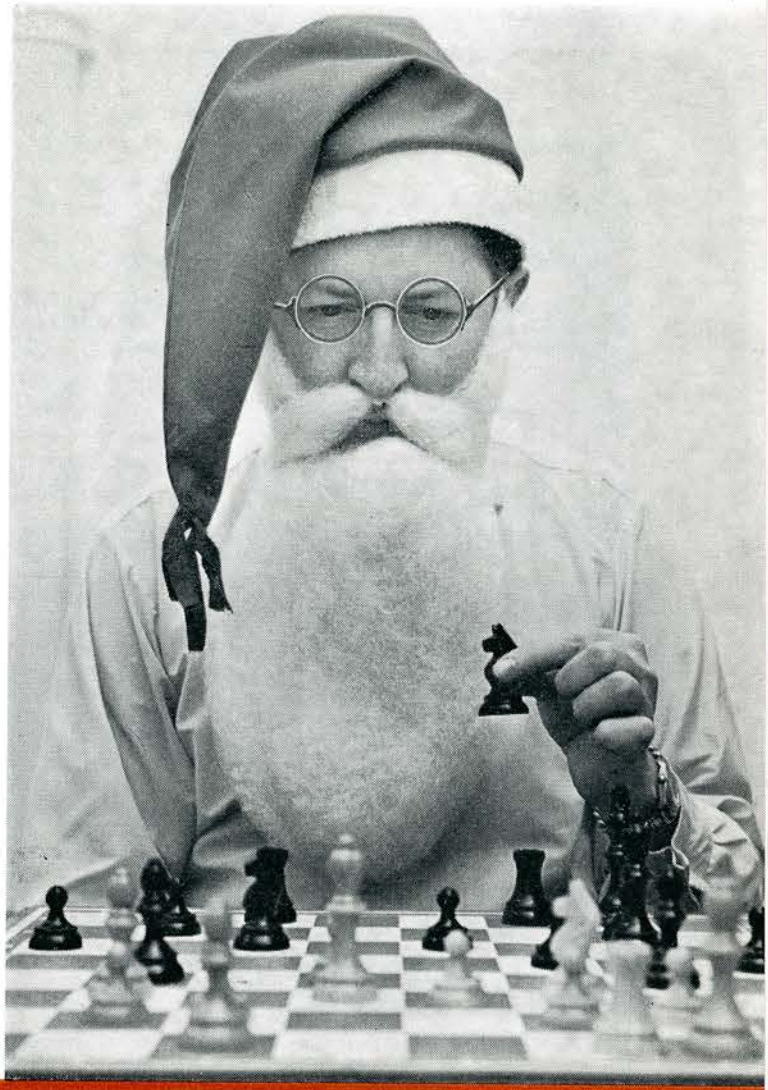
GISSA

vem som maskerat sig som schacktidskriftens egen jultomte! Tre förnämliga priser — skänkta av AFTONBLADET — bl. a. en litografi av Olle Olsson-Hagalund till segraren, delar vi ut i denna, den vänligaste av månader.

Sänd in svaret (adressen finns på sidan två) senast den 10 januari. Skriv på kuvertet: Schacktomten.

Foto: Rune Johansson

2:10
oms inb.

God Jul önskas alla SCHACKVÄNNER

Tidskrift för SCHACK

Redaktion:
Sigtunagatan 11, Stockholm Va
Telefon 30 57 01 Postgiro 60 46 34

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund.

Redaktör och ansvarig utgivare: Jostein Westberg.
Redaktionssekreterare: Bengt Hörberg.
Ägare: Sveriges Schackförbund.
Prenumerationspris: Kr. 17:—.
Lösnummerpris: Kr. 2.10.

INNEHÅLL

Fin framgång i juniormatchen mot Sovjet 290
Ett fynd för schackälskare 292
Zevenaarturneringen triumf för Matanovic 297
Stockholm vann åter Allsvenskan 298
Boknytt 298
Distriktsnytt 299
Utlandet 299
Partier 300
Korr.-schack 309
Problem 310
Studier 314

JULENS BOKNYTT

WELTGESCHICHTE DES SCHACHS
(Schackspelets världshistoria)

Nyutkommen: *Tal*, 419 utvalda partier, inbunden 25:20
Rellstab: *Lasker* 573 partier utkommen i ny upplaga 29:70
Som ett supplement till serien har Flohr skrivit boken om VM-matchen Tal—Botvinnik 1961 ..... 8:70
Euwe: *Midtspillet*, dansk, del 10 (Kunsten at afvikle) 5:85
Enevoldsen: *Aabningsspillet*, dansk, andra upplagan 7:35
Gunderam: *Neue Eröffnungsvege*, tysk 12:45
Staudte: *Aus der Welt der Schachstudie*, tysk 11:70

Utländska tidskrifter

Schach-Echo, tysk, 24 nummer årligen ..... 27:—
Deutsche-Schachzeitung, tysk, 12 nummer årligen ..... 21:—
Schach-maty, rysk, 12 nummer årligen 21:50
Skakbladet, dansk, 10 nummer årligen 7:50
FIDE-Revyn, flerspråkig, 4 nummer årligen 16:50
Das beste aus Caissas Reich (stencilerad) 6 nummer årligen 18:50
Tidskriftspaket (begränsat lager) 8 st. olika ..... 5:—

SVERIGES SCHACKFÖRLAG AB, Sigtunagat. 11, Stockholm Va, Postgiro 3501

Sveriges Radio arrangerar nytt Radio-SM

De svenska schackspelarna — i varje fall alla från juniorer och upp till första klass — får härmed följande glada besked: Det blir under februari—maj 1962 en ny schacktävling i radio!

Det är Sveriges Radio (läs: sportchefen Lennart Hyland) som tagit initiativet till att upprepa den succébetonade tävling som arrangerades 1957—58.

Tävlingens form är när detta skrives ej i detalj klar. En fullständig inbjudan kommer dock att sändas till klubbarna och distriktsförbunden i december, och i Tidskrift för Schacks januarinummer återges alla väsentliga meddelanden omkring evenemanget. Ty ett evenemang blir det! Det var förra gången c:a 3.600 deltagare (säkerligen den största amatörtävling som ägt rum i världen) och den siffran bör väl springa upp i åtminstone 5.000 nu. Det stigande schackintresset, särskilt bland ungdomen, medför säkert en kraftig stegring i deltagarantalet, och det är också meningen att tävlingen skall göras attraktiv för både juniorer och seniorer.

SVERIGES RADIO arrangerar tävlingen, men det sker självfallet i intimt samarbete med Sveriges Schackförbund och med f. sekr. Jostein Westberg som organisatör.

I STORA DRAG ser ramen för tävlingen ut så här:

Februari—mars 1962: *Första kvalomgången.* Här räknar man med att c:a 400 klubbar skall stå som arrangörer och en segrare i varje enhet skall koras.

April: *Andra kvalomgången.* Denna sker liksom sist inom 20 distrikt, och i varje förbund koras en segrare.

Maj: *Semifinalerna* avgöres i en söder- och en norr-zon. *Finalpartiet* sändes i radio.

Tidskrift för Schack 1962

Som meddelats i föregående nummer av TfS ansvarar en av Svergies Schackförbund utsedd kommitté för tidskriftens utgivning under år 1962. Ny ansvarig utgivare blir Eric Uhlin, medan Jostein Westberg kvarstår som fast medarbetare och stockholmsredaktör. *Prenumeration sker enklast genom inbetalning av helårsavgiften kr. 17:— (för medlemmar i Sveriges schackförbund kr. 14:—) till Tidskrift för Schack, Stockholm, postgiro 604634.* Meddelanden i prenumerationangelägenheter riktas lämpligen till Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7.

Lundin vann SM-finalen

Finalen om årets SM avgjordes i slutet av november. Som bekant kom Erik Lundin och Eric Arnlind (bägge Stockholm) lika när SM spelades i Avesta.

Ingen av parterna var i tillfälle att — som tävlingsbestämmelserna föreskriver — spela vidare omedelbart efter SM-tävlingen. Lundin visade sig starkast till slut och efter förlust i det inledande partiet kom han starkt tillbaka; vann andra, remiserade i tredje partiet och avgjorde matchen till sin fördel genom att vinna det fjärde partiet. Slutresultat således 2½—½.

Undertecknad träder vid årsskiftet tillbaka som redaktör för Tidskrift för Schack. Mina fyra år är en kort period i tidskriftens historia, men det har varit en tid av starkt utveckling för tidskriften och svenskt schackliv, som underlättat mitt arbete. Jag tar nu tillfället i akt att tacka medarbetare och läsare för intresse och gott samarbete samt önskar mina efterträdare lycka till.

Jostein Westberg

Fin framgång i juniormatchen mot Sovjet

Landsmatchen mellan Sovjetunionens och Sveriges juniorer 4—5 november blev en succé, och nederlaget för de svenska pojkarna blev mycket hedersamt. 7—11 var de slutliga siffrorna, och de individuella resultaten kan utläsas av tabellen nedan.

För arrangörerna, Sveriges Schackförbunds ungdomskommitté och Aftonbladet, var det nervöst värre innan ryssarna äntligen kom hit. Det hakade upp sig i förhandlingarna genom en del rent tekniska detaljer. Efter telegram- och telefonutbyte ordnade så småningom allt upp sig.

● Av de stipulerade tio spelarna infann sig från Sovjet endast nio, men desto högre klass var det på laget. Vi har nämnt något om de svenska framgångarna i vårt förra nummer. Här inskränker vi oss därför till att understryka våra pojkars kampvilja.

Till ungdomskommitténs medarrangör, Aftonbladet, utan vars ekonomiska stöd detta utbyte icke kunnat igångsättas, vill kommittén genom riksinstruktören Körling via TfS framföra ett särskilt tack.

Rogard hälsar ryska VM-trean Kuindzhi välkommen på Bromma flygplats.

End funderar ut sin vinstkombination mot Iljagujev.

Sveriges Schackförbunds ordförande Rogard invigde evenemanget och passade i sammanhanget på att (i egenskap av FIDE-president) överlämna "Coupe Marcel Berman" till världsmästaren Btovinnik. Priset är utsatt till minne av den framlidne franske vicepresidenten i FIDE.

● Ett pris utdelades också till Ove Kinnmark. Det var direktör Sixten Nilssons värdefulla vandringspris för bästa juniorprestation under 1960. Priset ska erövras tre gånger för att få behållas. Kinnmark har alla chanser att efter sina prestationer i år få en andra inteckning.

George Beverloo — Aftonbladets uppskattade tecknare — svarar för högersidan av detta uppslag, där han i karakteristisk stil gör en tillbakablick.

O. Kinnmark	½	0	Chodos	½	1
K. G. Dahl	0	0	Kuindzhi	1	1
B. Jansson	0	0	Zacharov	1	1
L. Esselius	0	1	Astashin	1	0
R. Martens	½	0	Zotkin	½	1
G. Broström	½	1	Lipshits	½	0
J. Olsson	1	0	Shipov	0	1
R. End	0	1	Iljagujev	1	0
E. Wadensjö	½	1	Chudjakov	½	0
	3	4		6	5

Ett fynd för schackälskare

Att skriva om Stora Schackboken utan att ta till superlativer är svårt även för en som haft ett blygsamt finger med i den svenska utgivningen av Jerzy Gizyckis kulturhistoriska mästerverk. Men låt oss hålla oss till fakta. Den polske författarens original har översatts av Sven N. Storck och kompletterats med ett väl illustrerat svenskt kapitel av Gideon Ståhlberg. Den schacksakkunniga kontrollen borgar Gideon Ståhlberg och Jostein Westberg för. 500 illustrationer i tvåfärgs djuptryck. 8 helsidesplanscher i färgoffset.

Hur skall man kunna ge ett intryck av det överrika innehållet? Kanske genom att plocka en poäng ur vart och ett av de tolv fullmatade kapitlen.

Egyptisk karikatyr från 13:e århundradet f. Kr., föreställande ett lejon som spelar dam med en antilop.

Schackets världshistoria

tecknas på de inledande 48 sidorna. Där berättas bland mycket annat om ett hittills okänt arabiskt manuskript från slutet av 800-talet, som nyligen påträffats i ett jugoslaviskt bibliotek. Det innehåller bl. a. en legend, som kallas "Dilarams matt". Dilaram var hustru till en arabisk visir som var passionerad schackspelare. En gång hade han förlorat allt han ägde och satsade då hustrun som sin sista tillgång i spelet. Hon klarade partiet och äktenskapet genom att föreslå dubbelt tornoffer, som vann partiet åt den bekymrade maken.

En exotisk schackscen i den tyska silhuettfilmen "Abenteuer des Prinzen Achmed".

I Ståhlbergs eleganta kapitel

förs svensk schackhistoria fram till dags dato. Låt oss snabbcitera: "Gustav III var road av schack och försökte t. o. m. uppträda som reformator. Han föreslog två nya fält på schackbrädet och ytterligare ett par pjäser, som han gav titeln generaladjutanter och rättigheten att röra sig som dam och springare. Tjusarkonungen var med andra ord en föregångare till Capablanca, som ett och ett halvt sekel senare kom med ett liknande förslag!"

Om värre klåfingrighet

handlar tredje kapitlet, som berättar om schackets släktingar, från dam och storschack över rotationsschack, där spelarna vänder på brädet efter vart tionde drag, till sena tiders atomschack, som spelas på 12×12 rutor, och där bonden efter uppnådd tolfte rad förvandlas till "atombomb" som förintar alla pjäser, både de egna och motståndarens, inom ett visst område.

Schack för matematiker

har Gizycki kallat fjärde kapitlet. Där avslöjas t. ex. att de 32 schackpjäserna kan ställas upp i ett antal kombinationer som uppgår till 7.534.686.312.361.225.327×10^{33}.

Men datamaskinens chans

att vinna över en mänsklig spelare har ändå sina begränsningar. Om detta har Gizycki kanske skrivit sitt bästa kapitel, med utgångspunkt från Kempelens berömda automat. Vad som är fantasi och vad som var sanning bakom den ungerske uppfinnarens "schackspelande turk" har sällan belysts roligare och utförligare.

Vetenskap, sport eller konst?

frågar författaren om schacket, och han citerar bl. a. Benjamin Franklins berömda "Morals of Chess", som i schack såg en karaktärsfostrare. I öststaterna diskuteras ofta om schack skall inrangeras bland idrotter. Det har gett upphov till anekdoten:

— Du kan gratulera mig. Jag har blivit dubbel världsmästare.

— Hur kan det vara möjligt?

— Jo, ser du, jag satte Carnera matt och slog Aljechin knockout ...

Stora män som spelat schack

är legio. Timur Lenk och Alfons den vise, Peter den store och Karl XII, Marx och Lenin, alla spelade de schack. Bland dagens diktatorer är väl Tito den mest kände schackspelaren. Anekdoterna i detta kapitel är många, vi citerar ett autentiskt yttrande av Lenin när han en gång på grund av ett grovt förbiseende från motståndarens sida lyckades vinna i en förlorad ställning: "Det var inte jag som vann, det var du som förlorade ..."

Struensee och Caroline Mathilde spelar schack. Den unge kungen leker med papegojan.

Träning inför mästarturneringen.

Krig och kärlek i schack

som det sjunde kapitlet kallas utgår bl. a. från det berömda "Spelet med döden", Albertus Pictors allegoriska fresk i Täby kyrka, som bl. a. inspirerade Ingmar Bergman till "Det sjunde inseglet". Snorre Sturlassons berättelse om Knut den stores dramatiska schackspel mot Ulf Jarl i Roskilde 1028 har inte glömts bort. Schopenhauer citeras: "I livet är det som i schackspelet: Vi gör upp en plan, men dess förverkligande är beroende av vad motståndaren i spelet och ödet i livet behagar göra."

Illustration till Stefan Zweigs schacknovell. (D. Mróz i Przekroj)

Schacket och dikten

har blivit Stora Schackbokens fylligaste kapitel. Sverige är väl representerat genom Esaias Tegnér och Frans G. Bengtsson — den senares berömda essä ingår genom ett tillmötesgående från dr Ragnar Svanström. Bland dikttolkningarna av författaren Uno Florén finnes en med titeln "Marburg" av Boris Pasternak:

Här sätter natten sig att spela schack
med mig
på marken som en måne rutat med sin
glans.

Doft av akacia — fönsterna står öppna,
och lidelsen bevittnar askgrå vår seans.

Och poppeln är kung. Jag spelar sömnlöshetens spel.

Och damen är näktergal. Till henne längtar jag.

Och natten segrar. Pjäserna flyr undan.
Jag skådar ögonvitan av en morgondag.

— Och just nu närmar sig mästaren matt med ett utomordentligt ryck.

De sista kapitlen

är fyllda av kuriosa från schacksamlarnas underbara värld. Schackunderbarn, schackfrimärken, schackbyn Ströbeck i Östtyskland där schack är skolämne och turistattraktion och där det en gång i världen t. o. m. tryckts sedlar med schackmotiv. Ett fängslande avsnitt ägnas blindschacket, denna lika farliga som intressanta avart av tävlingsschack. Världsrekordet i blindschack skall enligt författaren hållas av Koltanowski, som 1937 i Edinburgh spelade blint på 34 bräden, vann 24 partier och nådde tio remi. Han intervjuades om sitt system att minnas dragen i 34 partier med 1.088 pjäser i rörelse på 2.176 fält.

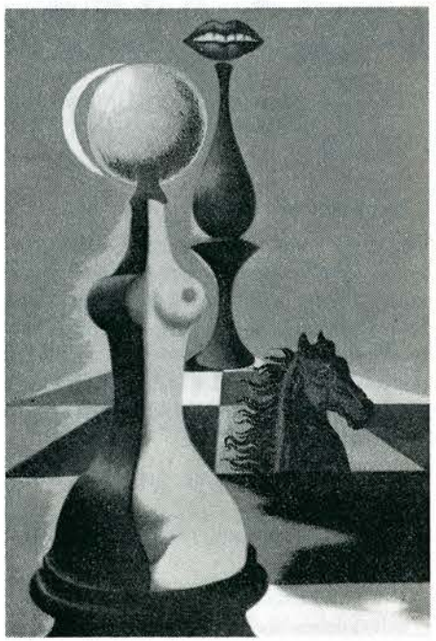

Åskådare.
(Kaledarz Rodzinny—J. Skarzynski)

Illustration av John Tenniel till Lewis Carolls bok "Bakom spegelglaset". (Kungen i Alices hand)

Schack-komposition av Jerzy Skarzynski.

Rubinstein omtalade att han i sitt minne kunde rekonstruera alla partier han hade spelat sedan han börjat tävla i schack. Och nuvarande världsmästaren Botvinnik lär ha flera tusen partier och ett enormt antal spelöppningsvarianter i minnet.

Men naturligtvis är dessa minnesgiganter ofta tankspridda.

Detta korta sammandrag har i rapsodisk form velat berätta vad Stora Schackboken ger. Men det är en hopplös uppgift. Stora Schackboken är en guldgruva, som läsaren kan återvända till och alltid finna något nytt och roligt i.

STÅHLBERG:

Zevenaarturneringen triumf för Matanovic

Deltagarlistan i Zevenaar upptog fem stormästare, nio internationella mästare och ytterligare två spelare. Det var holländarna Langeweg och Henneberke, som sedan genom sina resultat blev internationella mästare!

Den jugoslaviske stormästaren Matanovic var storfavorit och infriade förväntningarna. Hans medelmåttiga resultat i Bled har sin förklaring i att han på grund av sjukdom fick en urusel start och sedan endast delvis lyckades återvinna den förlorade terrängen. I Zevenaar spelade han lugnt och säkert, var aldrig i förlustfara och utnyttjade alla chanser.

O'Kelly, som var i fin form och spelade ovanligt aggressivt, hade blivit en farlig konkurrent till Matanovic, om han inte förlorat ett redan vunnet parti mot Henneberke och en överlägsen ställning mot Langeweg. Han spelade många starkt anlagda och genomförda partier — det bästa i sista ronden mot den dittills obesegrade Bobotsov.

● Bobotsov var en intressant bekantskap. Han visade sig vara en ypperlig teorikännare och försvarade med glans sin position som nybliven stormästare.

Guimard har en begränsad spelöppningsrepertoar men är en skicklig och farlig taktiker. Han förlorade endast ett parti — mot Henneberke, som tidigare utan (eller rättare sagt med) framgång bjudit remi!

Jag blev för första gången i mitt liv remikung! Trots bristande träning gick jag obesegrad genom turneringen och kunde med minsta tur ha vunnit ytterligare några partier. Å andra sidan var jag i förlustfara mot Matanovic men lyckades finna en remifortsättning i slutspelet, trots två minusbönder!

● Den sympatiske tyske mästaren Lehmann tog alltför stora risker i några partier men spurtade starkt och blev pristagare. Av de holländska deltagarna är den 24-årige Langeweg mycket lovande, under det att Bouwmeester och Henneberke anlägger partierna alltför passivt.

1959 års nordenmästare, Johannessen, var inte i form efter den ansträngande zonturneringen men spurtade starkt. Hur han i en av inledningsronderna kunde undgå att vinna sitt parti mot Wade är en gåta. Han hade fyra merbönder i slutspelet, och Wade var dessutom i tidsnöd!

Arrangemangen var inte idealiska. Många av mästarna var i likhet med mig inkvarterade på ett i och för sig högklassigt motell, som hade nackdelen att ligga 16 kilometer från krigsskådeplatsen. Den ändrade betänketiden, 48 drag på 3 timmar, gynnar i alltför hög grad de yngre spelarna, som har större uthållighet och därför spelar bättre i tidsnöd. En "mellankontroll" vid 32 eller 40 drag är nog befogad, om man ska spela sex timmar i sträck!

Zevenaar 1961	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1. Matanovic	—	½	1	½	½	½	1	1	1	½	½	1	½	1	1	½	11
2. Bobotsov	½	—	0	½	½	½	½	½	1	1	½	1	½	1	1	½	9½
3. O'Kelly	0	1	—	½	½	½	0	1	0	1	½	1	1	½	1	1	9½
4. Guimard	½	½	½	—	½	½	1	1	0	½	½	½	½	½	1	1	9
5. Ståhlberg	½	½	½	½	—	½	½	½	½	½	½	1	1	1	½	½	9
6. Bouwmeester	½	½	½	½	½	—	½	½	½	½	½	½	0	½	1	1	8
7. Langeweg	0	½	1	0	½	½	—	½	1	½	½	1	½	0	0	1	7½
8. Lehmann	0	½	0	0	½	½	½	—	1	½	1	0	1	0	1	1	7½
9. Henneberke	0	0	1	1	½	½	0	0	—	1	0	½	½	1	½	½	7
10. Johannessen	½	0	0	½	½	½	½	½	0	—	½	½	½	1	1	½	7
11. Milic	½	½	½	½	½	½	½	0	1	½	—	½	½	½	0	½	7
12. Perez	0	0	0	½	0	½	0	1	½	½	½	—	½	1	½	1	6½
13. Wade	½	½	0	½	0	1	½	0	½	½	½	½	—	½	½	½	6½
14. Beni	0	0	½	½	0	½	1	1	0	0	½	0	½	—	½	1	6
15. Golombek	0	0	0	0	½	0	1	0	½	0	1	½	½	½	—	½	5
16. Rellstab	½	½	0	0	½	0	0	0	½	½	½	0	½	0	½	—	4

Stockholm vann åter Allsvenskan

Stockholm har väl alltsedan Allsvenska serien startades dominerat denna — på senare tid rätt omtvistade — lagtävling. Kombinationen distriktslag—klubblag är mer eller mindre misslyckad. Att Stockholms lag 1 (i praktiken lika med landslaget sånär på ett par spelare) skall ha några svårigheter att vinna är det väl ingen som betvivlat. Stockholms elitspelare är dock ingalunda så fogliga som sina mästarkolleger i landsorten, och de lag huvudstaden 1960 och 1961 ställt upp har på papperet varit långtifrån de starkaste. Detta till trots har det ändå "gått vägen", och det må ses som ytterligare ett bevis på att den nuvarande konstruktionen har överlevt sig själv.

Om detta kommer det säkert att tvistas vid nästa års kongressförhandlingar. Vi skall ej gå händelserna i förväg utan inskränker oss till att meddela årets resultat:

Div. I (spelades i Stockholm): Stockholm lag 1, 6 matchpoäng, 20½ partipoäng, Dalarna 3/14½. Nedflyttade: Manhem 3/13½ och Malmö AS 0/11½.

Div. II norra (spelades i Stockholm): Mälardalen lag 1 6/19, Norrbotten 4/15. Nedflyttade: Stockholm lag 2 2/14½ och Gotland 0/11½.

Div. II södra (spelades i Mjölby): Östergötland 5/18½, Jönköping 4/17. Nedflyttade: Värmland 3/13 och Fenix 0/11½.

Nästa års elitdivision får därmed denna sammansättning: Stockholm lag 1, Dalarna, Mälardalen lag 1 och Östergötland.

Div. III norra/1 (spelades i Härnösand): S:a Ångermanland 6/18½, N:a Ångermanland 4/16½, N:a Västerbotten 2/13½, S:a Västerbotten 0/11½.

Div. III norra/2 (spelades i Sandviken): Gästrikland 4/19, Mälardalen lag 2 4/18, Hälsingland 4/14, Roslagen 0/9.

Div. III södra/1 (spelades i Nässjö): Småland 5/18, Fritsla 4/16 (bravo!), Värend 3/14, Alingsås 0/12.

Överledarskapet var som vanligt anförtrott Jacob Ekelund, och att allt gick perfekt i lås behöver väl knappast understrykas!

För fina individuella prestationer svarade i första hand Sven Buskenström (bord 1 i Dalarnas lag) som tog full poäng mot i tur och ordning Henrik Carlsson, Inge Johansson och Eric Arnlind! Full pott blev det också för Bengt Hörberg (bord 2 i Stockholms lag 1), Åke Olsson i samma lag samt C. O. Asphem i Manhem.

Boknytt

Paul Keres och Alexander Kotov: Konsten att vinna i schack. En bok om mittspelets strategi och taktik. Bokförlaget Prisma/Biblioteksförlaget, Stockholm, 1961. 146 s. Pris hft. kr. 6:50.

Av alla utländska schackspelare är väl Keres och Kotov de som nått den största popularitéten i vårt land. Då de nu skrivit denna bok speciellt för svensk läsekrets får man väl anta att sympatierna är ömsesidiga, och i den andan är den välkommen. Välkommen är den också för att den behandlar många viktiga frågor på mittspelets område på ett nytt sätt och så, att schackspelare av alla kategorier kan få nytta av det.

Kotov skriver om kungsangreppets strategi och taktik samt om olika bondeställningar i centrum. Alltid stående frågor på dessa områden är ju: var skall angripas, när skall det ske och hur? Med en lång rad fina exempel lämnar Kotov ingående och instruktiva svar på dessa frågor. På samma gång får man inblickar i hur de stora mästarna tänker och handlar i olika situationer. Många schackspelare kommer att genom dessa två kapitel få impulser till aktivt och bestämt spel i ställningar där de eljest skulle känna sig obeslutsamma och osäkra.

Keres visar i sitt första kapitel hur man försvarar sig i svåra ställningar. Detta tema är minst lika viktigt som angreppet, men det är sällan behandlat i schacklitteraturen. Lika instruktivt och med utmärkta exempel visar han att även besvärliga ställningar kan ha frön till framgång i sig; det gäller endast att inte släppa viljan till kamp.

Keres andra bidrag: Konsten att analysera, är säkerligen unikt. I det får man följa med till schackspelarens "verkstad", där han gör arbetet med sina avbrutna partier. Man kan kanske hellre likna det vid kemistens laboratorium, där analyser efter analyser göres för att få fram den rätta formeln. Här utlämnar Keres sig själv, hur han hoppas, hur han tror sig lyckas och misslyckas, och hur han finner de acceptabla lösningar, som han dock inte kan vara säker på förrän de prövats vid mötet med motståndarna. Detta kapitel är spännande som en lång rad äventyr.

Den första svenska schackboken av typen "pocket books" har alla utsikter att bli en bestseller bland schackböcker. Så skall en schackbok vara — den är populärt hållen, den blir populär och den gör schackspelet populärt.

A. Rosqvist

Distriktsnytt

Från Stockholms horisont

De lagtävlingar som av distriktsförbundet anordnats i stället för de ordinarie DM-tävlingarna har i slutet av november hunnit fram till tredje omgången. Det spelas med 15-mannalag (Monrads system) och 7 ronder är stipulerade.

Så här ser det ut i toppen efter 3 ronder: Rockaden 3 matchpoäng (29 partipoäng), Solna Schackklubb 3 (26½). En prima insats av den mindre av de två solnaklubbarna. Det är eljest Schackkamraterna som i större sammanhang brukar skörda ära och berömmelse! Ej mindre än fem lag återfinnes på 2 matchpoäng och inom 3½ partipoängs marginal kommer de i denna ordning: Kristallen, Wasa, Vällingby, Västermalm och Schack 27-Kamraterna.

I januari är det dags för invigning av den nya lokalen i Gamla stan, som torde passa förbundets behov alldeles utmärkt. De skräckskildringar som kommit TfS' redaktion till del betr. lokalens beskaffenhet har dessbättre visat sig vara helt felaktiga. Förbundet kan säkert ordna det trivsamt för sig, och styrelsens entusiasm inför uppgiften har på sistone även smittat en hel del klubbar och enskilda medlemmar. Stöd har sålunda lämnats såväl pekuniärt som beträffande direkta arbetsinsatser. En stor del av styrelsen och andra kända schackfigurer återfinnes mer eller mindre kontinuerligt förklädda till målare, murare, elektriker och rörmokare.

Vi gratulerar Stockholms Schackförbund till uppslaget och önskar lycka till i fortsättningen!

Göteborg

Göteborgs schacksäsong har programenligt inletts med lagtävlingar för korporationslag. Klass I vanns efter hård slutstrid av Eriksberg före SKF. Även i klass II segrade båtbyggarna, här med sitt B-lag som gick till topp efter fem raka segrar. I klass III triumferade SKF:s 2:a lag, i klass IV SAAB och i klass V slutligen gick Sjöhästen i sista ronden förbi debuterande Norröna, norrmännens göteborgssammanslutning, som alltså blev tvåa. Spårvägen, som flyttades ner ur korpens första klass, tog revansch i den efterföljande tävlingen om Ferdinand Lundquistcupen och segrade där överraskande före Volvo, Norröna och Eriksberg.

Läroverksserien för femmannalag vanns av Hvitfeldtskas lag Varianten före universitetets GASK. Resultat:

Varianten	3	3	0	0	11½ 6
GASK	3	2	0	1	7½ 4
Kungälv	3	1	0	2	9 2
Praktiska	3	0	0	3	1 0

Variantens förstabordsspelare, Jan Kristensson, vann samtliga partier och även den avslutande blixtturneringen före klubbkamraten G. Dahlin och S. G. Malmgren, GASK.

Utlandet

Budapest. En starkt besatt internationell turnering med 16 deltagare vanns suveränt av Kortjnoj med 11½ p., följd av Bronstein och Filip 9½, Dely, Portisch, Simagin och Tajmanov 9, Uhlmann 8½, Barcza 8, Bilek 7, Donner 6½, Bisguier 6, Kluger 5, Haag 4½, Drimer och Pogats 4.

Belgrad. Bland 24 deltagare som spelade 11 ronder segrade Vasjukov med 9 poäng före Gligoric 8, Djurasevic 7½, Matanovic 6½, Doda, Forintos, Karaklajic, Kozomara, Maric, Puc, Smederevac och Trajkovic 6, Bobotsov och Milic 5½ etc.

Pyrmont. Mästerskapet för Västtyskland vanns klart av Darga med 11 poäng av 15 möjliga. Närmast kom Unzicker 9½, Joppen och Tröger 9, Hottes och Pfeiffer 8, Mohrlok och Pesch 7½.

San Francisco. I det s. k. öppna mästerskapet för USA, där vem som helst får ställa upp, spelades 12 ronder enligt schweiziska systemet. Benkö segrade med 11 poäng, följd av f. d. wienaren Kovacs 10, Bisguier och R. Byrne 9½.

Santiago de Chile. F. d. underbarnet Rodrigo Flores vann med 10½ p. av 13 en turnering före Pilnik 10, Letelier 9.

Sofia. En dubbelrondig match mellan Bulgarien och Sovjet vanns av gästerna med 13½—6½. Förstabordsspelarna Bobotsov och Polugajevskij noterade remi i bägge mötena.

Cheltenham. I dubbelrondig match segrade England över Holland med 13—7. Toppmän i lagen var Penrose och Cortlever, som spelade två remier.

Enschede. En turnering med åtta deltagare gav delad seger för Guimard och D. Keller. De tog var sina 5 poäng och följdes närmast av Dückstein 4½, Heidenfeld och Wade 4, Rellstab 3. (Enschede ligger i Holland, men ingen av de nämnda är holländare!)

Partier

Från Allsvenskan

Nr 129. SICILIANSKT

Buskenström		**Arnlind**
Dalarna		Stockholm

1. e4 c5 2. Sf3 a6
3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6
5. Sc3 e5

Så spelas rätt ofta, men det är högst tvivelaktigt.

6. Sf3

Ej Sb3 för Lb4 och svart kan sedan genomföra d5 med tempovinst utan mellandraget d6.

6. — Lb4 7. Ld2 d6
8. Lc4 0—0 9. Sd5

Svart hotade vinna bonde med L×c3 jämte S×e4, och på 9. De2 följer starkt Lg4.

9. — L×d2† 10. S×d2 Le6
11. S×f6†!

Svart får ej tillåtas byta på d5, då han sedan med f5 kan inleda ett starkt angrepp.

11. — D×f5 12. 0—0 Sd7
13. De2 Tac8 14. Tfd1 Sc5
15. a4 Tfd8! 16. Ld5!

Svart hotade att med L×c4 17. S×c4 Se6! komma i klar fördel.

16. — L×d5 17. e×d5 Dg6!
18. b4

Springaren måste fördrivas, även om vits damflygel därigenom blir försvagad. På genast c4? följer ju Sd3!

18. — Sd7 19. c4 a5!
20. b×a5 Sc5 21. Ta3

Nu är det ömtåliga fältet d3 garderat, och vit har en del starka hot i beredskap.

21. — Dc2

Ser starkt ut men är ej det bästa. 21. — f5 hade ställt vit inför betydligt svårare problem.

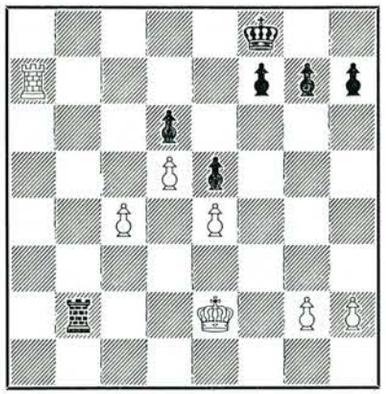
22. Tda1 Ta8 23. T1a2 Dc1†
24. Df1 D×f1† 25. K×f1 Kf8

Ej genast T×a5 för 26. Sb3!

26. f3 Tdc8 27. Ke2 T×a5
28. Tb2 T×a4 29. T×a4 S×a4
31. Ta7 Tb8?

Riktigt var f5 med troligt remislut. Nu råkar svart i allvarliga svårigheter.

32. Se4 S×e4 33. f×e4 Tb2†

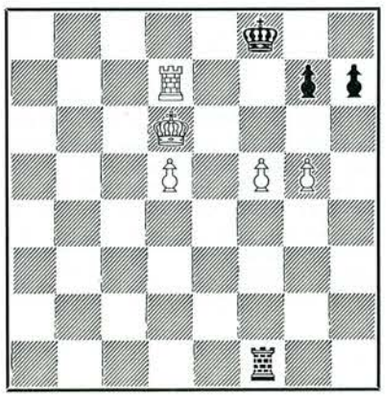
34. Kd3! Ke8

Inte heller med T×g2 kan svart rädda spelet.

35. c5! d×c5 36. Kc4 f5
37. e×f5 e4 38. K×c5 e3
39. Ta3 e2 40. Te3† Kd7
41. g4 e1D

Anars blir vits uppgift lättare. Hans vinst är nu klar, men att forcera den är ganska komplicerat och tidskrävande.

42. T×e1 T×h2 43. Ta1 Tc2† 44. Kd4 Ke7 45. g5 Td2† 46. Ke4 Te2† 47. Kf4 Tf2† 48. Kg4 Tg2† 49. Kh4 Td2 50. Ta7† Kf8 51. Td7 Td1 52. Kg4 Tg1† 53. Kf4 Tf1† 54. Ke5 Te1† 55. Kd6 Tf1

56. Ta7! Tf2 57. Ta4! Kf7
58. Ke5 Te2† 59. Te4 Ta2
60. d6 Ta5† 61. Kf4 Ta1

61. — Td5 62. Te7† Kf8 63. Td7 Td1 64. g6! är naturligtvis lika utsiktslöst för svart.

62. Te7† Kf8 63. f6 Tf1† 64. Ke5 Te1† 65. Kd5 Td1† 66. Kc5 Tc1† 67. Kb4 Tb1† 68. Kc3 g×f6 69. g×f6 Tc1† 70. Kd2 Tc8 71. d7 Ta8 72. T×h7 Kg8 73. Te7 Kf8 74. Kc3 Uppgivet.

Anm. av Sven Buskenström

Nr 130. SPANSKT

Hörberg		**Fridh**
Stockholm		Malmö ASK

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6 4. La4 Sf6
5. 0—0 Le7 6. Te1 b5
7. Lb3 0—0 8. h3

Vit vill inte ge sin motståndare tillfälle att använda Marshalls berömda bondeoffer, som uppkommer efter 8. c3 d5 och är ett farligt vapen i en angreppsspelares händer. Med textdraget undvikes denna variant på ett bekvämt sätt.

8. — Lb7 9. d3

Denna stillsamma fortsättning är inte så vanlig som 9. c3 jämte d4, men är inte utan sitt gift som fortsättningen visar.

9. — d6 10. c3 Sa5
11. Lc2 c5 12. Sbd2 Sc6
13. Sf1 Te8 14. Sg3 Lf8
15. Sf5 d5!?

Förefaller starkt, men vits följande drag visar att den svarta uppställningen har sina skuggsidor.

16. Lg5! h6?

Ett förbiseende som kostar en bonde. Bättre var 16. — d4 17. c×d4 S×d4 18. S×d4 c×d4 19. Lb3 med en minimal fördel för vit.

17. e×d5!

Nu strandar 17. — D×d5 på 18. L×f6.

17. — h×g5 18. d×c6 Lc8

Den bästa praktiska chansen, då vit efter 18. — L×c6 19. S×g5 behåller en sund merbonde.

19. Se3 g4 20. h×g4 S×g4
21. a4 b4

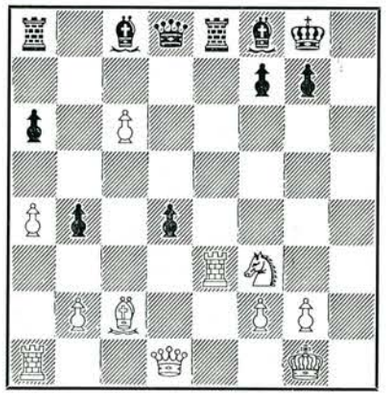
Här var säkerligen Le6 en bättre försvarsmöjlighet.

22. d4 c×d4 23. c×d4 S×e3

Eller e4 24. S×g4 L×g4 jämte L×e4 och ytterligare en bonde hade gått förlorad.

24. T×e3 e×d4

Nu följer en tvingande avslutning, men svarts position var förlorad.

25. c7! Dd7 26. Lf5 D×f5

Eller Dc6 27. S×d4.

27. T×e8 Dd7 28. De1 a5
29. Tc1 d3

På D×a4 hade följt De7.

30. Td8 De6 31. D×e6 f×e6
32. Se5 Uppgivet.

Anm. av B. Hörberg

Från Bled

Nr 131. NIMZOINDISKT

Petrosjan		**Parma**

1. d4 Sf6 2. c4 e6
3. Sf3 Lb4† 4. Sc3 c5
5. e3 0—0 6. Le2 d5
7. 0—0 d×c4 8. L×c4 Sbd7
9. De2 b6 10. Td1

Den skarpa varianten 10. d5 L×c3 11. d×e6 La5 12. e×d7 D×d7 har mist mycket av sin popularitet, ty den gör inte svart några större besvär.

10. — c×d4 11. S×d4

Vanligen spelas e×d4 Lb7 12. Ld3 med en ställning liknande antagen damgambit. Textdraget är säkrare men ger å andra sidan inte nämnvärd utsikt till fördel.

11. — Lb7 12. Ld2 Se5
13. Lb3 De7 14. Le1 Tfd8
15. f3

Ställningarna är helt likvärdiga. Den härmed planerade stöten e4 är dock inte bra, ty den försvagar viktiga centralfält.

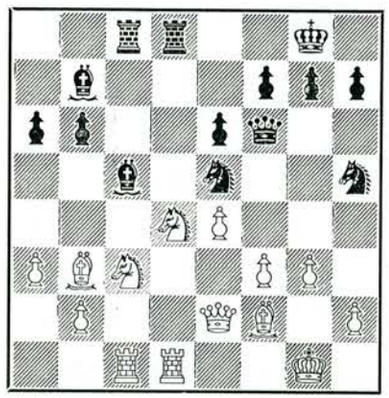
15. — Tac8 16. Tac1 a6
17. a3 Ld6 18. e4?

Nu är detta drag därtill ett taktiskt fel, då det möjliggör för svart att gripa initiativet på kungsflygeln. Det skulle förberetts med 18. Lf2.

18. — Sh5 19. g3?

En olycka kommer sällan ensam. Vit borde ha funnit sig i att prisge fältet f4 och byggt upp en försvarsställning med 19. Kh1 Sf4 20. Df1. Nu blir det, överraskande nog, materialförlust för honom.

19. — Lc5 20. Lf2 Df6!

Efter detta starka drag står ej att finna hur vit nöjaktigt ska kunna försvara sig mot hotet L×d4. På 21. f4 L×d4 22. L×d4 T×d4 23. T×d4 Sf3† 24. D×f3 D×d4† är bonden på e4 förlorad, och på 21. Kg2 är Sg6 pinsamt. Man ser hur grundligt vit har fördärvat sin ställning med de bägge bondedragen.

21. Kh1 L×d4 22. L×d4 T×d4

Svart har flera vägar som leder till Rom. Mycket bra var avvecklingen D×f3† 23. D×f3 S×f3 24. L×b6 Td2! 25. T×d2 S×d2 och svart vunne åtminstone bonden e4 med klart överlägsen ställning. I betraktande av hans begynnande tidsnöd var det spelsättet utan tvivel det enklaste.

23. T×d4 S×f3?

Hur kunde svart ha krönt sitt hittills förträffliga spel med S×g3†! 24. h×g3 Dh6† 25. Kg2 D×c1. Om vit då med 26. f4 vill fånga den svarta damen så följer 26. — Sg4! med sund merbonde och god ställning för svart.

24. Td1 Sd4 25. D×h5

Givetvis ej T×d4 D×d4 26. D×h5 L×e4†.

25. — S×b3 26. Tf1 Dg6?

Med 26. — De7 hade svart alltjämt haft bra motspel på e-bonden och sannolikt kompensation för kvaliteten. Efter dambytet är det definitivt tyngst för vit i vågskålen.

27. D×g6 h×g6 28. Tcd1 Sc5
29. Kg1 Tc7?

Ett grovt fel i tidsnöd. Svart kunde mycket väl ha prövat 29. — S×e4 med den prydliga fällan 30. Td7 Lc6 31. Td×f7? Sg5! och vinner. Med två bönder för kvaliteten kunde svart ha kämpat länge. Men nu är det täppt.

30. Td8† Kh7 31. b4! S×e4

Av 31. — Sb3 hade svart förvisso inte haft någon glädje, men det var enda möjligheten att ännu bjuda motstånd. Nu förloras en pjäs.

32. S×e4 L×e4 33. Tf4 Uppg.

Anm. av Paul Keres

Nr 132. ENGELSKT

Pachman		Keres	
1. c4	e5	2. Sc3	Sf6
3. Sf3	Sc6	4. d4	e×d4
5. S×d4	Lc5		

Vanligen spelas Lb4, men jag hade här en särskild avsikt.

6. S×c6 b×c6 7. g3 h5

Denna något säregna och kanske riskabla stöt ville jag pröva just mot Pachman. Draget är inte nytt, det har t. o. m. spelats av Aljechin, och det normala svaret är utan tvivel 8. h4, vilket dock Pachman i sin teoribok förser med frågetecken. Han rekommenderar i stället 8. Lg2 jämte 0—0. Om den saken ville jag känna honom på pulsen. Och det fick jag:

8. Lg2 h4 9. 0—0 h×g3
10. h×g3

Så långt Pachman i sin bok. Han menar att vit står betydligt bättre. Den uppfattningen delar jag inte, ty vit har inte försprång i utvecklingen och ett angrepp på h-linjen ligger alltid i luften. Det är nog vit som måste spela försiktigt för att ej råka illa ut.

10. — De7

Svart vill i all bekvämlighet stärka sin ställning, men den saken är inte så enkel. Att föredra var 10. — Sg4 för att eventuellt ställa hästen på e5. I betraktande kom även 10. — a5 för att ge löparen ett fält för återtåg, eller 10. — Tb8.

11. Lf4 Lb7 12. a3

Vit fick inte spela 12. L×c7 för 12. — d6, men mot den hotande långa rockaden måste han uppträda energiskt. En intressant plan är därvid 12. Sa4! för att på 0—0—0 göra det chansrika bondeoffret 13. b4! L×b4 14. Db3. Efter textdraget tar svart initiativet.

12. — Sh5!

Detta utfall är ganska pinsamt för vit, eftersom 13. L×c7 är föga lockande för d6 14. b4 L×f2† 15. T×f2 D×c7 och 13. e3 besvaras med d6 hotande g5.

13. Dd2 S×f4 14. D×f4 Ld6
15. Dd2

Vit underskattar faran av ett angrepp. Här hade han måst spela 15. De4 och eftersträva slutspel, trots svarts löparpar.

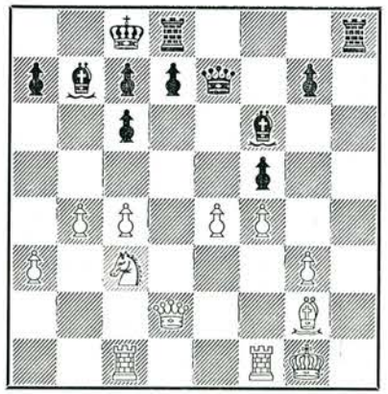
15. — 0—0—0 16. b4 Le5

Med sina bägge löpare och öppen h-linje kommer svart nu snart till ett starkt kungsangrepp. Men ännu bättre var 16. — f5 17. c5 Le5.

17. Tac1 f5 18. f4

Denna försvagning av kungsställningen är praktiskt taget tvungen för hotet 18. — f4.

18. — Lf6 19. e4

19. — g5!

Svart får g-linjen öppnad. Med L×c3 20. T×c3 f×e4 21. Dd4 var däremot inget att hämta.

20. e5 Lg7 21. Df2 g×f4
22. g×f4 Tdg8 23. b5

Påskyndar det oundvikliga nederlaget, ty nu blir även Lb7 aktiv.

23. — Lf8! 24. b×c6 L×c6
25. Sd5 Dh7 Uppgivet.

Anm. av Paul Keres

Juniormatchen Sverige–Sovjet

Nr 133. ALJECHINS FÖRSVAR

A. Chudjakov		E. Wadensjö	
1. e4	Sf6	2. e5	Sd5
3. d4	d6	4. Sf3	

Det är betecknande för styrkan i Aljechins idé att man numera väljer denna positionella behandling av spelet i stället för att med 4. c4 Sb6 5. f4 söka bilda en sammanhängande bondekedja med osäkra framtidsutsikter.

4. — Lg4 5. Le2 Sc6
6. c4 Sb6 7. e×d6 e×d6
8. Sc3

Här hade vit kunnat pröva på 8. d5 L×f3 9. L×f3 Se5 10. Le2.

8. — Le7 9. 0—0 0—0
10. b3 f5 11. h3 L×f3
12. L×f3 Lf6 13. Se2 Kh8
14. Lb2 Dd7 15. Dd2 Tae8
16. Tad1 d5

Därmed korkar svart till den svarta huvuddiagonalen och reducerar verkningskraften hos det fientliga löparparet. Den unge svensken har spelat målmedvetet och håller spelet väl uppe.

17. c5 Sc8 18. Sf4 S8e7
19. Lh5

Vit avstår från 19. Sh5 Sg8 20. S×f6 S×f6 varefter motståndaren skulle få ett starkt grepp om punkten e4. Textdraget är ett försök att luckra upp kungsställningen.

19. — g6 20. Lf3 Sd8
21. Tfe1 c6 22. g3

Att angripa fältet e5 med 21. Sd3 förefaller att vara en sundare plan.

22. — Sg8 23. Da5 a6
24. Da4

Med det genomskinliga hotet 25. S× d5 och den djupare avsikten att förhindra Se6, men svart ser ännu djupare!

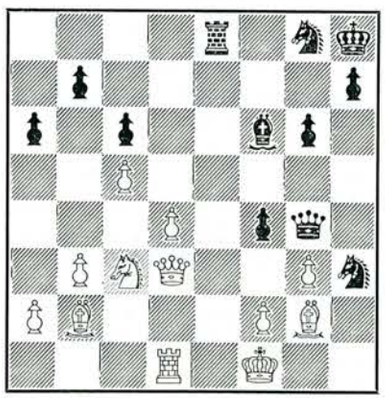
24. — T×e1† 25. T×e1 Te8
26. Td1 Se6! 27. S×d5 Sg5
28. Lg2 S×h3†! 29. Kf1?

Det rätta var tydligen 29. L×h3 D× d5 30. Lg2, men svart står även därpå gott med möjligheter att besätta d5 med sin springare.

29. — De6 30. Sc3 f4!
31. Dc4

Svart tycks också dra det längsta strået i de förvecklingar som uppstår efter 31. d5 Df5 (32. d×c6 f3 33. Lh1 Dc2).

31. — Dg4 32. Dd3

Den vita damen har återvänt från sin tidsödande och resultatlösa utflykt på damflygeln, men undsättningen kommer för sent.

32. — S×f2! 33. K×f2 Te3
34. Dd2 D×g3† 35. Kf1 f3!
36. Lh1 Lg5 37. Df2 Dh3†
38. Kg1 Sf6 39. d5 Sg4!
40. Se4† Kg8

På 41. S×g5 följer nu D×h1†! 42. K×h1 S×f2† 43. Kg1 S×d1 och svart har ett lättvunnet spel. Partiet avbröts här men uppgavs efter någon stunds begrundande av Chudjakov, som inte kunde finna någon försvarsmöjlighet.

En fin prestation av den unge malmöiten.

Anm. av Z. Nilsson i ST

Nr 134. KUNGSINDISKT

R. End — P. Iljagujev

1. d4 Sf6 2. c4 g6
3. Sc3 Lg7 4. e4 d6
5. f4

Ett drag vars bedömande och popularitet under de senaste åren växlat mellan ytterligheter.

5. — c5 6. d5 0—0
7. Sf3 e6 8. Le2 e×d5
9. c×d5

Denna ställning kan också uppkomma genom 1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Sc3 e×d5 5. c×d5 d6 6. e4 g6 7. f4 Lg7 8. Sf3 0—0 9. Le2.

9. — Te8 10. e5

Ett taktiskt riktigt drag, som får svart ur balans.

10. — d×e5

I ett parti Lehmann—Toran var chanserna ungefär lika efter 10. — Sfd7 11. e×d6 a6 12. a4 Sf6 13. 0—0 Lg4 14. Se5 L×e2 15. D×e2 D×d6 16. Df3 Sbd7 17. Sc4 Db8 18. Ld2 b5.

11. f×e5 Sg4 12. e6 f×e6
13. 0—0 c4

En svårbedömd manöver. Frågan är emellertid, om inte svarts pjäsutveckling är alltför eftersatt för att draget skall kunna uppfylla ställningens krav. Praktiskt taget lika spel får svart om han spelar 13. — e×d5 14. S×d5 Le6.

14. L×c4!

Närliggande och i partianläggningens anda. Andra drag är svagare: 14. g3 L×c3 15. b×c3 e×d5 eller 14. Sd4 Db6 15. Kh1 D×d4 16. L×g4 D×d1 17. T×d1 L×c3 18. b×c3 e×d5 19. L×c8 T×c8 20. T×d5 Sc6.

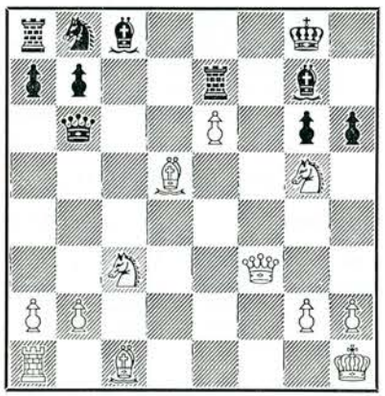
14. — Db6† 15. Kh1 Sf2†
16. T×f2 D×f2 17. d×e6 Dc5

Vi har nu nått partiets mest kritiska punkt. Kanske borde svart ha försökt 17. — Sc6. På 17. — L×c3 avgör däremot 18. Dd8!, och efter 17. — L×e6 18. L×e6† T×e6 19. Dd8† Lf8 (Kf7 20. Sg5†) 20. Lh6 vinner vit snabbt.

18. Ld5

Här hade framför allt det enkla 18. De2! varit att beakta, t. ex. 18. — Sc6 19. Le3 De7 (Sd4 20. Dd3) 20. Sd5 D×e6 21. Sc7. Det lockande 18. Dd8 faller på 18. — Kf8!

18. — Db6 19. Sg5 Te7
20. Df3 h6

21. Sce4! Dd4 22. Le3 D×b2
23. Tf1 Sc6 24. Lc5

Mer tvingande och skönare var 24. Df7†! T×f7 (Kh8 25. D×g6) 25. e×f7† Kh8 (Kf8 26. Lc5† Se7 27. Sh7 matt) 26. f8D† L×f8 27. T×f8† Kg7 28. Tg8 matt.

24. — h×g5 25. L×e7 S×e7
26. Df7† Kh8 27. D×e7 Db5
28. Tf8† Uppgivet.

Anm. av T. Dahlén

Från Holland

Nr 135. SPANSKT

Perez — O'Kelly

Jag har spelat många partier med den 40-årige spanske mästaren Francisco Perez, en mycket farlig angreppsspelare. Som vit underlåter han sällan 1. e4.

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6 4. La4 d6

Detta var ett av Capablancas och Aljechins mest omtyckta vapen. Till en början får svart en något tryckt ställning, men det är svårt för vit att experimentera.

5. c3

Perez är varsam, ty i två tidigare möten hade han ingen framgång med 5. L×c6†.

5. — Ld7 6. d4

Det är ännu en teoretisk fråga om detta är bättre än att rockera.

6. — Sge7

I syfte att befästa e-bonden (Sg6). Det mest solida är kanske 6. — g6, ofta spelat av Bronstein.

7. 0—0

Vit försöker inte vederlägga svarts öppningsplan. Teorin håller sig till 7. Lb3. Andra möjligheter är 7. Sh4 (Vasjukov) och 7. h4, som spelades av Euwe mot Reshevsky 1948. Även 7. Sg5 kunde vara ett knep, med idén att efter 7. — h6 spela 8. Dh5 g6 9. Lb3.

7. — Sg6 8. d5

Nu får partiet kungsindisk typ — vit anfaller på sin vänstra flank, svart söker motspel på sin.

8. — Sb8

Säkrare är kanske Sa7 jämte c5 och b5.

9. c4 Le7 10. Sc3 0—0
11. L×d7

Annars skulle den svarta löparen vara starkare än den vita i den allmänna planen att angripa på kungsflygeln.

11. — S×d7

Mera passivt vore D×d7 jämte a5 och Sa6 för att t. v. hindra c4—c5. I långa loppet kunde det draget ändå inte hindras.

12. Le3 h6

För att löparen ska kunna stå garderad på g5. Den vanliga proceduren i denna variant.

13. b4 Sf6 14. Se1

Han borde antingen ha spelat c5 eller Sd2.

14. — a5

Svart drar fördel av att vits torn inte har kontakt med varann och damen alltså kan drivas bort från centrum. Därigenom blir det lättare för svart att föra över sina pjäser till kungsflygeln.

15. a3 a×b4 16. a×b4 T×a1
17. D×a1 Sg4 18. Dc1 Lg5!

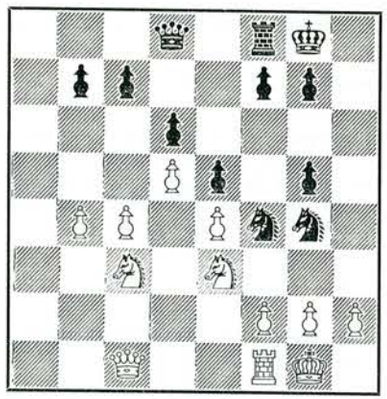
Den "dåliga" löparen gör nytta.

19. L×g5 h×g5 20. Sc2 Sf4

För att framkalla något försvagande drag som h3 eller g3.

21. Se3?

Vit borde likväl ha spelat h3. Det valda draget tillåter en ovanlig kombination.

21. — Sd3!!

Det tog mig ungefär en halv timme att beräkna de tänkbara följderna av detta drag.

22. Db1

Efter 22. Dd2 S×e3 23. f×e3 S×b4 24. Tb1 Sa6 25. T×b7 Sc5 har svart det vida bättre spelet.

22. — Sd×f2!

Förra dragets poäng. Springaren på e3 är hotad och måste flyttas om inte svart utan bekymmer ska behålla en merbonde.

23. Sf5

På 23. Sc2 Sd3 24. Dd1 S×b4!! 25. S×b4 Se3! hade svart för de två springarna fått torn och två bönder plus angrepp.

23. — g6 24. Sg3 Df6!

En mycket ovanlig bild. Svart hotar 25. — Dh8. T. ex. 25. Dc2 Dh8 26. h3 S×h3† 27. g×h3 D×h3 28. Tf3 Ta8 med tre bönder för pjäsen, och med angrepp.

25. h3 Df4 26. Sce2

Om 26. h×g4 så D×g3 och eftersom hästen på c3 är hotad har vit ej tid till T×f2.

26. — De3! 27. h×g4 S×g4†
28. Kh1 Kg7!

Hela kombinationens poäng. Det finns inget försvar mot Th8†.

29. Sh5† g×h5 Uppgivet.

Anm. av A. O'Kelly

Stockholms Schacksällskap gästades 25 okt. av Lilienthal, som gav klocksimultan på sju bord mot konsulterande. Stormästaren vann med 4½—2½, men John Collett och Björn Hult rådslog framgångsrikt:

Nr 136. GRÜNFELD

Lilienthal		Collett/Hult	
1. d4	**Sf6**	**2. c4**	**g6**
3. Sc3	**d5**	**4. Sf3**	**Lg7**
5. c×d5	**S×d5**	**6. Da4†**	**Sc6**
7. e3	**Sb6**	**8. Dc2**	**0—0**
9. Ld2?			

Ett fel som genast utnyttjas av svart. Riktigt hade varit Le2 eller a3.

9. —	**Lf5!**	**10. e4**	**Lg4**
11. d5	**Sb4**	**12. Db3**	**a5**
13. a3	**Sa6**	**14. Le3**	**a4**
15. Dc2	**e6**		

Svart har i ett fåtal drag ernått en önskeställning efter vits försummelse i 9:e draget.

16. Td1 L×f3 17. g×f3 e×d5
18. e×d5

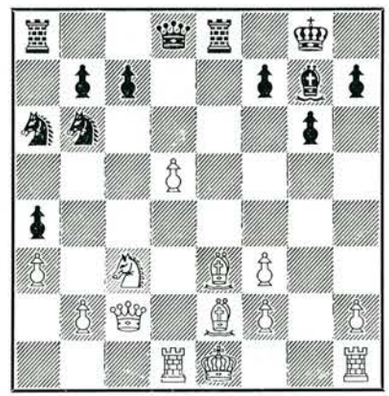
Ej 18. S×d5 S×d5 19. T×d5 Df6!. Även 18. L×b6 c×b6 19. S×d5 ger svart ett gott spel efter t. ex. 19. — Sc5.

18. — Te8 19. Le2

JULPRISTÄVLINGAR

TÄVLING I

Idén till vår julpristävling har vi fått från A. Uddgren i Sösdala. Uppgiften lyder kort och gott: *På hur många sätt kan man variera mattsättningen dam + kung mot ensam kung?* Det ska alltså bara finnas dessa tre pjäser på brädet, och vi kan antaga att det är vit som är innehavare av den sunda merdrottningen. Som vanligt ger vi priser till de bästa lösarna. Lösningarna sänds före 10 januari till Tidskrift för Schack, Postfack 7123, Göteborg 7. Märk kuvertet "Julmatt"!

19. — T×e3!! 20. f×e3 Dh4†
21. Kd2 Te8! 22. Kc1

Vit måste offra e-bonden. Om 22. e4? så Lh6† 23. Kd3 Sc5† 24. Kd4 Df2‡.

22. —	**T×e3**	**23. Se4**	**Tb3**
24. d6	**L×b2†**	**25. D×b2**	**T×b2**
26. K×b2	**f5!**	**27. d7**	**S×d7**
28. T×d7	**f×e4**	**29. Lc4†**	**Kf8**
30. L×a6			

Eller f×e4 D×e4 och svart vinner.

30. — Df6†! 31. Kb1 D×a6
32. f×e4 Db5† Uppgivet.

Anm. av Hult och Collett

TÄVLING II

Förra årets litterära julpristävling var för svår, påstås det, och läsarna av TfS ska därför skonas från litterär citatjakt denna gång. Nu gäller det i stället att identifiera några kända brödrapar, som på olika sätt gjort sig kända inom schackets värld. I ett par fall räcker det alltså att ange efternamnet. I de flesta fallen är det dock så, att den namngivne brodern bara är med för att leda lösaren fram till en mycket berömd broder, vars förnamn och efternamn bör angivas. Både svenskar och utlänningar förekommer i samlingen, och lösningarna ska vara TfS, Postfack 7123, Göteborg 7, tillhanda senast 15 jan. 1962. Bokpriser utdelas som vanligt.

1) "I mitt föräldrahem fanns varken schackspel eller schacklitteratur, och först sommaren 1919 fick jag ett efterlängtat tillfälle att lära mig spelreglerna. Sedan blev det så gott som daglig träning med min tre och ett halvt år äldre broder White, som till en början var klart överlägsen men snart fick hårt motstånd. Sedan mitt idrottsintresse svalnat efter en alltför intensiv spjutträning, som resulterade i en svårläkt armbågsskada, beslöt jag mig för att bli schackmästare."

2) "Han drabbades av en febersjukdom och måste forslas till sjukhus. Denna händelse blev dock början till hans egentliga karriär. Berthold, som inte visste hur han skulle hjälpa sin efter andliga övningar längtande broder, kom på idén att ta med sig ett schackspel. Till sin förvåning fann han att han var en verkligt god schackspelare och 20 år gammal vann han samtliga partier i sin första turnering i Café Kaiserhof i Berlin 1888—89."

3) "Det var efter studentexamen, våren 1896, som han med större intresse började syssla med schackspel, och motståndare var hans två år yngre broder, i schackvärlden känd som medutgivare av den stora läroboken, ehuru han förskaffat sig större rykte som konstnärlig teaterledare och författare."

4) "Född den 15 januari 1833 ägnade han sig åt köpmansyrket, som han först utövade i USA. 1857 deltog han i den första amerikanska schackkongressen i New York, där han blev tvåa efter Morphy. 1861 återvände han till Tyskland där han var verksam på sin broder Wilfrieds gods till sin död 1891."

5) "Bröderna hade nu ett absolut mål, att framträda som problemkompositörer. Thomas var den förste som fick ett problem publicerat, men sedan utklassades han helt plötsligt av sin yngre broder, som redan 1857, sexton år gammal, ansågs vara den främste av alla amerikanska problemförfattare."

6) "Skickligast i spelet blev så småningom min yngre bror Fritz — som för övrigt 25 år senare skrev en lärobok i schack — och det är förödmjukande minnen jag har, inte så mycket av att han, som var fem år yngre, vann över mig, utan att jag efter en oavbruten rad nederlag till och med i obehärskad ilska rev omkull alla pjäserna, då han gjort ett drag efter vilket min förlust var oundviklig."

7) "Stormästarturneringen i Mar del Plata 1947 vanns av Najdorf på 14 poäng före Ståhlberg 13½. På femte och åttonde plats kom de argentinska mästarna, brödraparet med förnamnen Julio och Jacobo."

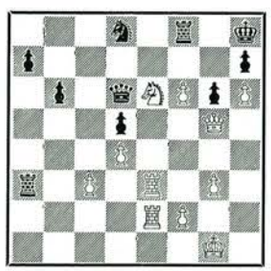
8) "Fadern, Alonzo, hade bevittnat många partier mellan sin son Edward och dennes yngre bror, men när den sistnämnde visade sig jämbördig med den europeiske mästaren Löwenthal, insåg fadern att gossen var ett schackfenomen."

9) "Bröderna Behting från Riga är kända som studieförfattare, men än mer välbekanta i samma genre torde ett annat brödrapar från samma stad vara, vars samling studier av år 1914 väckte mycken beundran."

10) "När han var nio år gammal, kom Pillsbury till Moskva för att ge en blindsimultan på 22 partier. Då för tiden fick gossen ännu ej besöka någon schackklubb. Desto mer entusiastisk var han över brodern Alexejs rapporter. Denne hade inte bara spelat mot amerikanen utan också på ett ärofullt sätt tillkämpat sig remi."

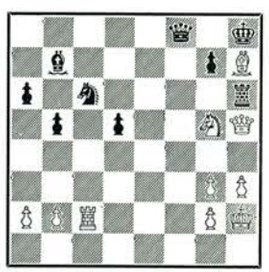
Kombinationsövningar

19.

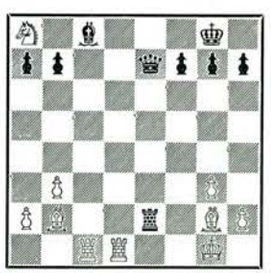
Svart drog Sd8—f7. Hur vann vit snabbt och elegant?

20.

Hur vinner vit snabbt?

21.

Svart vid draget har ett dråpslag till sitt förfogande. Vilket?

Lösningar på sid. 320

Korr-schack

Utdrag ur den handbok för korrschackentusiaster, som kanske aldrig blir skriven:

— Har du fördärvat en god position genom ett förhastat eller alltför sorglöst drag, så tappa inte modet utan granska ställningen på nytt! Kan du inte längre vinna partiet, så får remi duga.

— Ge upp ett hopplöst förlorat parti, och spara krafterna för de övriga partierna!

— Var inte alltför ängslig, och inte heller alltför sorglös eller våghalsig! Lagom är bäst. Räkna alltid med att motståndaren gör sitt starkaste drag!

— Om du har en god ställning och finner en kombination med "briljanta" vändningar, som emellertid tycks ha en hake någonstans, så lita inte på att denna vederläggning är svår att hitta! Räkna i stället med att din hårt ansatte motståndare under sina ansträngningar att försvara sig verkligen kommer att hitta kombinationens vederläggning! Däremot kommer ett förståndigt utnyttjande av din goda ställnings resurser långsamt men säkert att leda till hans undergång.

— Om du däremot hamnat i underläge och ser en liten — ehuru på ett eller annat sätt inkorrekt — kombination, så är det ibland bättre att satsa allt på denna kombination än på att långsamt gå under. Motståndaren räknar kanske redan med ett vunnet parti och granskar inte din kombination tillräckligt noga.

— Svara aldrig samma dag motståndarens drag kom! Titta på ställningen två gånger!

— Det är inte tillrådligt att oavbrutet sända eventualdrag. Porto- och tidsbesparingen är obetydlig och ovidkommande, i varje fall när det gäller svenska turneringar. Däremot är det naturligtvis till fördel för din motståndare att i förväg få veta dina avsikter. Sändande av eventualdrag är försvarbart endast vid absolut givna dragserier, t. ex. en schack som endast kan pareras på ett enda sätt, eller ett avbyte där endast en slagmöjlighet finnes.

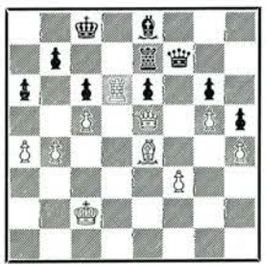
— Spela inte blint efter en eller annan spelöppningsbok! Kontrollera de varianter du själv ämnar välja eller din motståndare försöker komma in i! Välj goda öppningar!

— Sköt bokföringen noggrant och fuska inte med betänketiden! Informera din motståndare då och då (varför inte efter varje drag f. ö.?!) om dina anteckningar betr. förbrukad betänketid för båda parter!

— Tänk på att vi bedriver korrespondensschacket som hobby, d. v. s. för vårt nöjes skull!

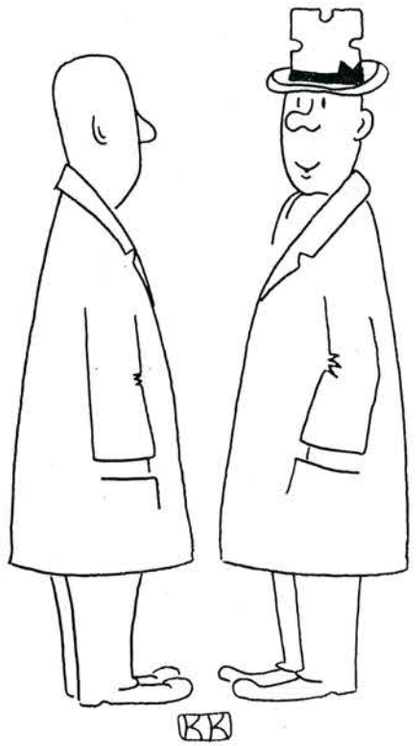
Partislut från 50-mannamatchen Sovjet—Tjeckoslovakien:

Vinklar (CSR)

Klompus (Sovjet)

Avslutningen blev: 1. b5! c×b5 2. Td8†! K×d8 3. Db8† Kd7 4. D×b7† Kd8 5. Db8† Kd7 6. c6‡.

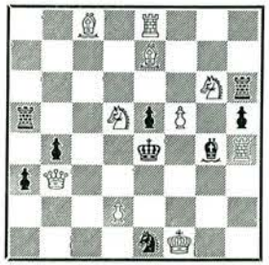

— *Liksom en specialstuk förstår du ...*

Problem

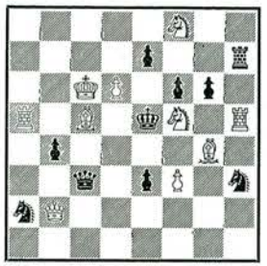
Bidrag och lösningar till BROR LARSSON
Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

11360. Jac. Haring
Haag

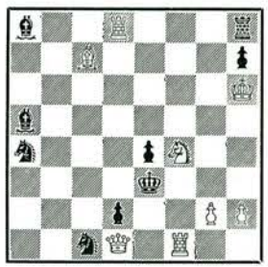
Matt i 2 drag

11361. Anatole Ianovcik
Sibiu

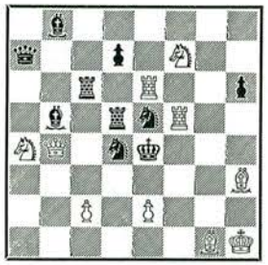
Matt i 2 drag

11362. Torsten Johansson
Stockholm

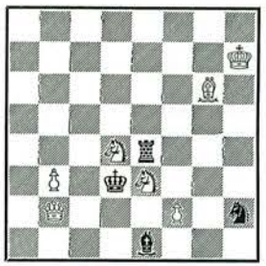
Matt i 2 drag

11363. Gustav Jönsson
Torsby

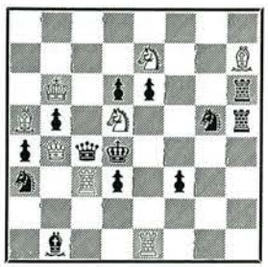
Matt i 2 drag

11364. Gustav Jönsson
Torsby

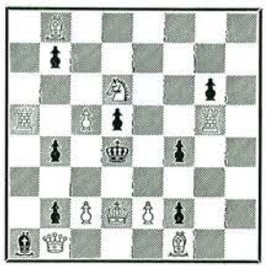
Matt i 2 drag

11365. Lennart Larsson
Lerum

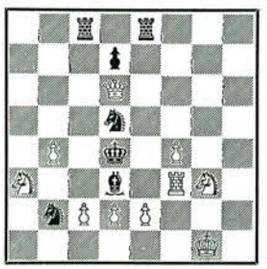
Matt i 2 drag

11366. J. J. Rietveld
Kersteren

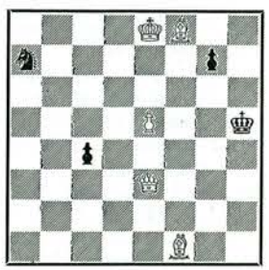
Matt i 2 drag

11367. Oskar Wielgos
Bottorp

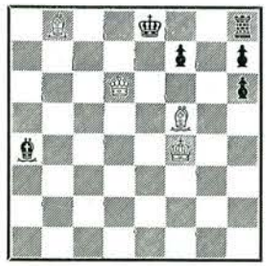
Matt i 2 drag

11368. Hilding Fröberg
Härnösand

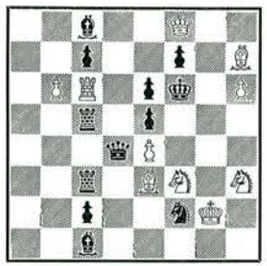
Matt i 3 drag

11369. Hilding Fröberg
Härnösand

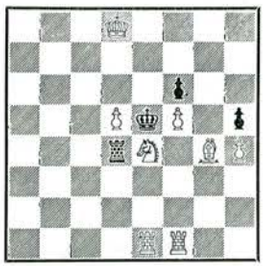
Matt i 3 drag

11370. Bengt Ingre
Farsta

Matt i 3 drag

11371. Helmer Ternblad
Västerhaninge

Hjälpmatt i 2 drag
(Skenspel)

Lösningsfrist 20 jan. 1962.

LÖSNINGAR TILL PROBLEMMEN 11316—11327, Häfte 7

11316 (Amirov). 1. S×d2? Tc5 (Td5) 2. Ld4 (Te4) men 1. — Ld5! Lösn. 1. Sg3 Tb6 (Tb7) 2. Ld4 (Te4). Bilösn. 1. L×h4. *11317 (Ekestubbe).* 1. Lg1. Visar bl. a. vit-vit självavskärning efter 1. — Se6 (Sf5 Ld6). Vackra självavskärningar och -blockader i nästan varje variant (AG). Ett mycket fint problem i äldre stil (LL). *11318 (Groeneveld).* 1. — Le4 (L×f5) 2. Sg4 (D×b8). Lösn. 1. Sc7 Le4 (L×f5 Sf4 Sf6) 2. T×e4 (D×f5 Sg4 D×b8). Paradväxling och mattförändring. Ett gediget och innehållsrikt problem (LL). *11319 (Karlsson).* 1. Sd4. Rikliga förförelser (OL). Den svarta B-diagonalen utgör ett synnerligen trevligt variantmaterial (AG). *11320 (Larsson).* 1. Tg4 Välgjord men inget nytt (HF). Problemet är byggt kring Sc:5:s motspel. *11321 (Pettersson).* 1. 0—0—0. Man behöver ej bevisa att rockad är tillåten, däremot kan man ibland vara tvungen att visa att den icke kan utföras. Nog anar man nyckeln när man ser K och T i den placeringen men man vill inte gärna tro det i den ställningen (ÅA). K-stjärna med de fyra matterna genom samma S (AU). *11322 (Ericson).* 1. Se5 hot 2. f4 T×f4 (L×f4 Tg3) 3. D×g5 (Tg4 h×g3). 1. — T×f3 2. e4 T×e4 (L×e4 Tf4) 3. Sf3 (Tg4 D×g5). 1. — L×f3 2. e3 T×e3 (L×e3 Le4) 3. D×g5 (Sf3 Tg4). Tyvärr har svart draget Ld5 och sedan Lg8†, vilket är lätt att reparera. Har fått allmänt beröm för idéinnehållet. Nowotny på tre olika fält. Ett originellt och mycket intressant problem (LL). *11323 (Hage).* 1. Db8 (2. Td7) Ke5 (e×f6 c4) 2. T×c5 (Db6 Tc8). Författarens förslag att utbyta Bg6 mot svart L för att hindra bil. 1. Td7 kom tyvärr ett par dagar för sent för att hinna införas i häfte 7. En verkligt trevlig trea med goda varianter (AG). *11324 (Jönsson).* 1. Sb3 (2. Sd2) K×d5 (T×d5 Sf6 d6 Ta7) 2. D×d7 (Dh7 Dg2 De6 Td6). Eleganta mattbilder (EK). Fyra modellmatter varav en fängslingsmatt (LL). *11325 (Mikan).* 1. Le1 (2. Da2) K×c4 (b×c4 e3) 2. Dg8 (S×b4 Da2). Efter 1. — Sf5 finns dock ingen fortsättning. *11326 (Uddgren).* 1. g5 g6 2. d3 3. d6. Enkel tempohistoria som inte saknar sina poänger. Förf., som endast är 14 år, visar gryende anlag och kan kanske bli att räkna med i framtiden — bara han tar det lugnt i början. *11327 (Nilsson).* 1. Lg7 Lc2 2. Se5 Sc4 3. S×d3 Se5 4. Sb2 Sf7. Tillföres tacksamt min samling (OL). En utmärkt prestation, där de båda S byter plats och som extra krydda pjäsanalogi (AKA). En av de bästa hjälpmatter jag någonsin sett (TS).

Korrektur: 11262 (Ahues). Tillfoga svart Bf4.

Lösarlista häfte 7

E. Albenius II 44+12=56, A. K. Andersson 304+33=337, I. Andersson 483+20=503, Sture Andersson 87+24=111, T. Andersson V 231+36=267, Å. Andersson III 74+37=111, R. Carlsson 210+18=228, J. O. Eriksson 213+9=222, T. Fahlman III 25+13=38, H. Forsman II 178+31=209, G. Fransson 57+16=73, H. Fröberg 133+35=168, A. Gille 179+26=205, H. V. Hansen 107+25=132, C. I. Holm IV 403+29=432, J. Johnsson II 146+25=171, E. Karlsson V 214+35=249, K. Larsson 131+26=157, L. Larsson 97+32=129, O. Lundgren 220+35=255, I. Mäkihovi 156+37=193, G. Naujoks III 306+35=341, A. Nilsson VI 34, C. P. Nilsson 253+29=282, M. Nordström III 414+31=445, B. Pettersson 144+28=172, K. Rang 105+26=31, T. Sarvela II 385+31=416, G. Sperber 472+19=491, D. Svedberg 373+37=410, R. Thapper II 144+24+26=194, A. Uddgren 135+12=147, H. Wegeman 189+26=215, A. E. Wester II 447+9=456, E. Wikström II 405+32=437, H. Zerpe 281+13=294, M. v. Zweigbergk 150+37=187, T. Åkerblom 10+17=27, K. Österberg 52+15=67.

Och denna gång gratulerar vi *Ingvar Andersson, Box 94, Bollebygd,* till uppnådda 500 poäng och bokpris.

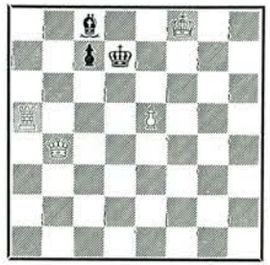
Om det fortfarande är någon som inte fått utlovat pris i någon form, var vänlig meddela saken direkt till red. J. Westberg, TfS, Sigtunagatan 11, Stockholm Va, så ordnas det omgående.

En mycket lätt tävling

i vilken även den som aldrig förr löst schackproblem kan deltaga.

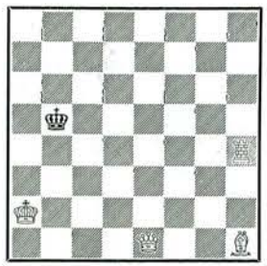
"Matt i 2 drag" innebär, som väl alla vet, att vit drar ett drag och sedan kan göra matt i nästa drag oavsett vad svart gör. Ange vits första drag — mer behövs inte — till nedanstående sex problem, och förutsatt att de är rätt lösta och turen en smula bevågen kan lönen för mödan bli en schackbok. Jo, en sak till är nödvändig: Sänd in lösningarna till Bror Larsson, Kungstensgatan 63 IV, Stockholm Va, senast 10 januari 1962. Tre priser — minst.

11372. K. Makovsky
Chess Monthly 1882/3

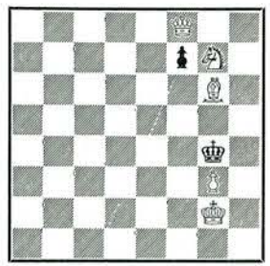
Matt i 2 drag

11373. J. Silberman
Szachista 1938

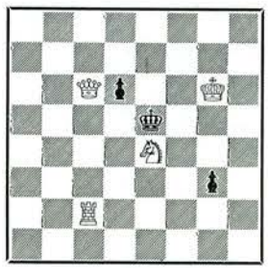
Matt i 2 drag

11374. A. Olson
TfS 1927

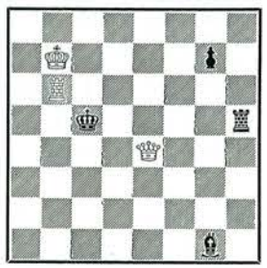
Matt i 2 drag

11375. G. Latzel
Die Schwalbe 1956

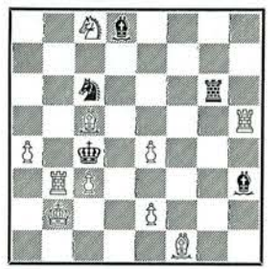
Matt i 2 drag

11376. W. Speckmann
Die Schwalbe 1956

Matt i 2 drag

11377. H. Ahues och A. Volkmann
1. pris 1949

Matt i 2 drag

Ja, sen gäller det bara att se upp med de fällor författarna eventuellt kan ha gillrat OCH ATT SÄNDA IN LÖSNINGARNA. Mycket nöje.

En svårare tävling

som dock envar som löst problem något år bör kunna klara. (11378—11385.)

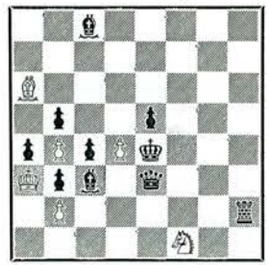
Först repeterar vi: I en *hjälpmatt* börjar svart och bägge parterna hjälps åt, så att vit kan sätta matt. I en *självmatt* börjar vit och spelar så, att svart är *tvungen* att göra vit matt.

11384. B. Larsson: En svart D är placerad så, att man kan uppställa endast 4 vita K på brädet så, att hur D än drar ett drag ingen av K kan slå henne. En av K står på c1. Var står de fyra andra pjäserna?

11385. B. Larsson: En nattsvärmare (N) drar "med häststeg i räta linjer" d. v. s. en Na1 kan i ett steg nå antingen b3, c5, d7 eller e9 (om brädet vore större än 8×8) o. s. v. eller också går den från a1 i ett drag till vilket som helst av fälten c2, e3, g4, i5 o. s. v. Ett drag räknas från mittpunkten av startfältet till mittpunkten av landningsfältet. Vilket är det minsta möjliga kvadratiska bräde på vilket en nattsvärmare kan utföra en triangel? N ska alltså i tredje draget återvända till utgångsfältet.

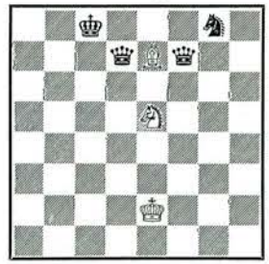
Även i denna tävling sänds lösningarna senast 10 jan. 1962 till B. Larsson, Kungstensgatan 63 IV, Stockholm Va. Tre bokpriser!

11378. Evert Johansson
Broddetorp

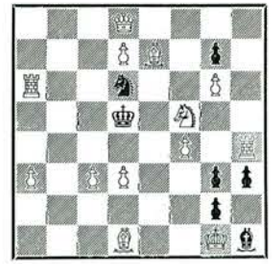
Hjälpmatt i 3 drag

11379. Elof Wikström
Älvsbyn

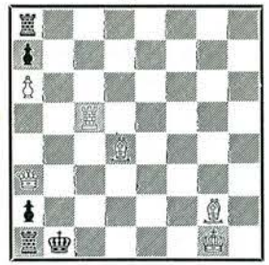
Hjälpmatt i 4 drag
2 svarta D

11380. Bror Larsson
Stockholm

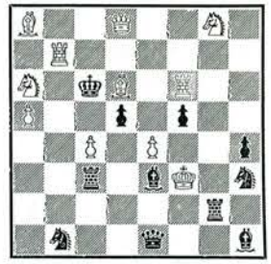
Självmatt i 2 drag
Hur många varianter?

11381. Yngve Bladh
Nybro

Självmatt i 4 drag

11382. Karl Fabel
Fairy Chess Review 1938

Hur många mattdrag?

11383. T. R. Dawson
L'Eco degli Scacci 1918

Bräde 4×4

Ingen pjäs får gardera någon annan. Hur många drag fordras minst för att K ska uppnå fältet a4?

Hjälpmattsturnering

Die Welt utlyser turnering för hjälpmatter i fyra drag i vilka två svarta S byter plats. Bidrag i tre ex. men endast ett försett med lösning före 1/3 1962 till "Schachredaktion der Welt", Hamburg 36, Kaiser-Wilhelm-Strasse 1, Tyskland. Tre bokpriser.

Problemtidskrifter

Die Schwalbe: Alla slags problem. Dr W. Speckmann, Hamm (Westf.), Lisenkamp 4, Tyskland.

Feenschach: Enbart fantasiproblem. W. Karsch, Seestrasse 2, Barmstedt (Holst.), Tyskland.

Il Due Mosse: Turnering för 2½, 3½ och hjälpmatter i högst 5 drag. Umberto Castellari, Via Giuseppe Chiarini 14 (Montesacro), Rom, Italien.

Le Probleme: Alla slags problem. Jean Oudot, 1 bis, rue Rouget-de-Lisle, Courbevoie (Seine), Frankrike.

Probleemblad: Direktmatter, fantasiproblem endast för prenumeranter. Jan Hartong, Maastorenflat, Schiedamsedijk 198, Rotterdam 1, Holland.

Problem: Alla slags problem. Nenad Petrovic, Marulicev trg 15, Zagreb, Jugoslavien.

Problemas: 2½, 3½ och fantasiproblem A. F. Argüelles Ferrer, Avenida Principe de Asturias, 33,4 2. Barcelona (12), Spanien.

Problemnoter: Direkt- och självmatter. Jan Mortensen, Danmarks Apothekerforening, Hammerichsgade 14, Köpenhamn V, Danmark.

Springaren: Alla slags problem. Herbert Hultberg, Åsögatan 81 III, Stockholm Sö.

Themes 64: Alla slags problem. Jean Bertin, 14, Avenue Ledru-Rollin, Paris (12e), Frankrike.

The Problemist: 2½, 3½. C. S. Kipping, 19 Slaney Road, Walsall, England.

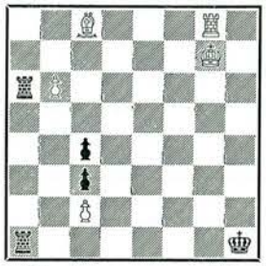
Studier

Bidrag och lösningar till A. HILDEBRAND
Postfack 176, Uppsala 1.

Domare i TfS' årsturnering 1961 — V. Korolkov

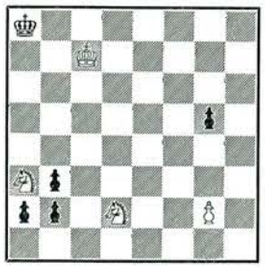
NIO ORIGINALSTUDIER

998. H. Källström,
Göteborg

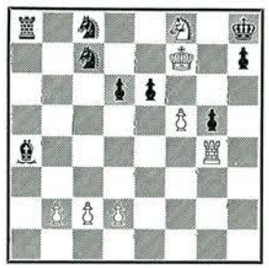
5+5=10 Vinst

999. O. Barda,
Oslo

4+5=9 Remi

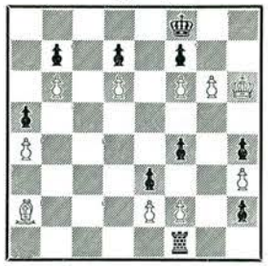
1000. A. Åkerblom,
Avesta

7+9=16 Remi

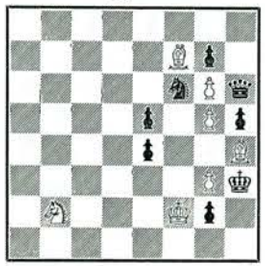
TRE I KLASSISK STIL OCH FYRA I "BAROCK"

1001. A. Ericsson,
Vaggeryd

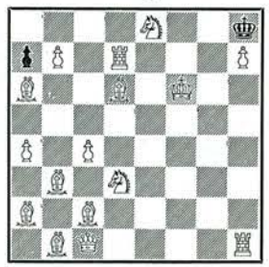
10+10=20 Remi

1002. A. Hildebrand,
Uppsala

7+8=15 Remi

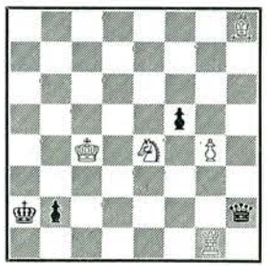
1003. Bo Lindgren
Lidingö

16+2=18 Vinst!!

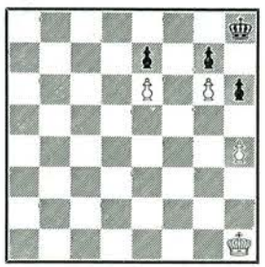
SAMT TRE NYBÖRJARALSTER

1004. E. Öije,
Djursholm

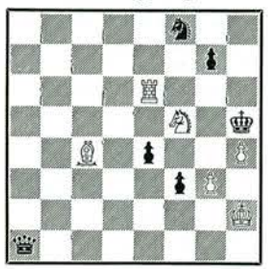
5+4=9 Vinst

1005. A. Uddgren,
Södsala

4+4=8 Vinst

1006. T. Oscarsson,
Hälsingborg

6+6=12 Vinst

Till originalstudierna

Studieåret 1961 får en värdig avslutning med inte mindre än 9 originalalster. Det gångna året har för vår del varit mycket framgångsrikt. Aldrig tidigare har en årsturnering i TfS samlat ett så stort antal originalbidrag, och man är benägen att i förväg avslöja att tävlingen även kvalitativt överträffar allt man sett tidigare i TfS. Världsnamn som Kasparjan, Gorgiev, Bron, Kakovin, Bondarenko m. fl. deltar i 1961 års konkurrens, där vår egen studieelit förstärkt med några mycket goda finska namn ger dem en hård kamp. Till domare har vi lyckats värva ett absolut toppnamn — V. Korolkov, Sovjet — som borgar för att sakkunskapen vid tävlingsbidragens bedömande kommer att vara på högsta nivå!

Av numrets originalstudier bjuder H. Källströms 997 på en mycket intressant kungsduell i ett tornslutspel. Tempospel och opposition är författarens motto. Samma i Bardas 999. Slutligen har vi nr 1000. Åt vem skulle man reservera denna hedersplats om inte åt Sveriges schackkomponist nr 1 — Axel Åkerblom! Ericsson fortsätter i den "romantiska" eller, som några kallar den, "barocka" skolan i 1001, som bjuder på 2 svartvita pattställningar! Studiered:s eget bidrag 1002 visar hur en löpare kan ge damen en jämn match. Idén är en syntes av två på varandra följande positionella remier. Bo Lindgrens festliga 1003 är ett lika skämtsamt som genialt infall. Betingelsen "Vit vinner" låter ju i det närmaste skrattretande och ändå är det hela inte fullt så enkelt. Debutanten E. Öijes alster 1004 har vi fått ändra något genom att plocka bort en brutal inledning med två slag, som förstörde denna eljest inte oävna studie. Uddgrens 1005 går i den enkla men icke förty lärorika stilen. Den andre debutanten är T. Oscarsson med sin 1006. Inte dumt för att vara ett debutalster. Slutligen kan vi meddela, att nybörjaralstrens antal under 1961 har varit glädjande stort. Detta vittnar om att intresset för den svenska studiekompositionen är på stadig frammarsch. Aldrig tidigare har vi haft så många nykomlingar att hälsa välkomna, och detta trots att studiekompositionen hör till de allra svåraste grenarna inom schackkompositionen. Nybörjarstudiernas antal i TfS 1961 är tillräckligt stort för att räcka till en självständig tävling.

Lösningar till landskampsstudierna nr 992—996

992. T. G. Olsson. 1. Tf4 Lg5 2. K×d1 L×f4 3. Tb7! (3. Ke2? L×c7 4. K×f2 Kb2) *3. — g1D 4. Le1† Ka1 5. Tb1† Ka2 6. Tb2† Ka3 7. Tb3† Ka2* med evig schack eller patt. Denna studie varierar en idé som tidigare framställts av E. Holm och A. Hildebrand. Det nya här är den fängslade löparen, något som dock knappast motiverar en så hög placering. Tydligen ansåg Gorgiev denna studie vara originellare än den i verkligheten är.

993. V. Kivi. 1. Th5†! (Förförelsen 1. Tc5? strandar på 1. — a3 2. Kg5 a2 3. Tc7† Kg8 4. Kg6 Kf8 5. Kf6 a1D† och 1. Tb7†? på 1. — Kg8 2. Tc7 a3 3. Kg5 a2.) *1. — Kg7 2. Tg5† Kf6 3. Tf5† Ke6 4. Te5† Kd6 5. Te1 Se3† 6. Kf3 Sd1 7. Ke2 a3* (7. — c1D 8. T×d1†) *8. Kd2 a2 9. K×c2 a1D 10. T×d1 D×d1 11. K×d1* — remi. En bra partistudie med analoga vändningar efter svarts 7:e och 9:e drag.

994. R. Heiskanen. 1. Se5† Ke7 2. Sc6† (2. Sg6†? Kd7 3. Sf8† Kc7 4. Se6† Kb6 5. Tf8 Lb7† 6. K-likgiltigt Lf3 och svart vinner.) *2. — Kd7 3. Sb8† Kc7 4. S×a6† Kb6 5. Tb8† K×a6 6. Tb1 g3 7. Kc6 Ka5 8. Kc5 Ka4 9. Kc4 Ka3 10. Kc3 Ka2 11. Tf1! a5 12. Kd3* (12. Kd4? Kb3 13. Tb1† Kc2 14. Tf1 Kd2) *12. — Kb3! 13. Tb1† Ka2 14. Tf1* — remi. En mycket bra studie där ett långt och naturligt spel till sist resulterar i en positionell remiställning.

995. A. Ericsson. 1. Lc6 Kc2 2. e7 (2. Le4? Sd3 3. e7 b2 4. L×b2 K×b2 5. e8D a1D 6. Db5† Ka2† och svart vinner.) *2. — b2 3. L×b2 K×b2 4. e8D a1D 5. De5* (På 5. Db8?, 5. De3? eller 5. Dh5 vinner svart med Kb1†.) *5. — Kb1.* Nu förgrenar sig spelet i 3 fortsättningar; A) *6. Le4† Ka2 7. Ld5† Kb1 8. Le4†* — remi; B) *6. Le4† Sd3 7. L×d3† Ka2 8. Lc4† Kb1 9. Ld3†* — remi; C) *6. Le4† Ka2 7. Ld5† Sb3 8. L×b3† Kb1 9. Lc2†* — och för tredje gången remi genom evig schack fast varje gång på en ny diagonal. Enligt vår mening är detta ett mycket originellt uppslag, men domaren Gorgiev har kanske sett något liknande förut.

996. L. Ruonala. 1. Lc8†! Kc6 2. S×e2 a1D 3. Sd4† Kd5 (3. — Kc5? 4. Sb3†!) *4. Le6† Ke4 5. Lf5† K×f4 6. Ld6† Kg5* (6. — Ke3? 7. Sc2†) *7. Le7† Kh6 8. Lf8† Kg5 9. Le7† Kf4 10. Ld6†* — remi.

Den pristävling

som utlystes i anslutning till artikeln "Studier med retroanalys" av J. Knöppel i tidskriftens oktobernummer, får en utsträckt frist, så att tävlingsbidrag kan insändas senast 15 januari. De sändes *ej* till förutvarande studieredaktören utan till tidskriftens redaktion.

Ett par tryckfel hade insmugit sig i artikeln. I retrospelet till nr 3 (Troitskij) är retraktioner 2. Td6—h6 och 6. Lc8—g4 inga svarts slag.

Innehållsförteckning

(Siffrorna hänvisar till sidor)

Allskånska serien 90
Allsvenska serien 197, 231, 257, 298
Boknytt .. 71, 118, 153, 248, 232, 279, 292, 298
Danmarksbrev 105, 247
Distriktsmästare 1960 ..... 104, 198
EM i Oberhausen 216
FIDE-kongressen i Sofia 265
Finlandsbrev 73
Från tornfönstret 70, 154, 187
För 50 år sedan 189, 212
Juniorlägret i Vålådalen 69, 130
Juniormatchen mot Sovjet 290
Junior-SM 161, 186, 193
Junior-VM i Haag 193
Järnvägsschack 122, 260
Kombinationsövningar 12, 69, 122, 168, 249, 281, 308
Korrespondensschack 13, 39, 72, 120, 134, 213, 248, 309
Levande schackparti 267
Lilienthals turné 225, 281, 306
Match Estland—Finland 189
Match Rockaden—Palamedes 104
Match Stockholm—Helsingfors ... 104, 203
Match Sundbyerne—Malmö ASK 232
Match Zehlendorf—Schack 27 135
Matchen Reshevsky—Fischer 123, 161, 217
Nordiska mästerskapet 119, 218
Norgebrev 9, 217
Pristävlingar 33, 64, 69, 254, 307, 312, 315
Radioschack 6, 289
Sanktionerade turneringar .. 9, 11, 96, 225, 288
Simultan i Blå Hallen 32
Skolungdomens 196, 230
Skönhetspriserna i SM 213
SM i Avesta 34, 129, 162, 199
Sovjetmästerskapet 33
Student-VM 212, 215, 249
Turneringen i Berg en Dal 10
Turneringen i Bled 198, 226, 258
Turneringen i Kiel 229
Turneringen i Marianske Lazne 197
Turneringen i Stockholm 3, 24
Turneringen i Zevenaar 297
Ungdomskonferensen på Bosön 40
Ungdomsledarkurser 23, 121
Ungdomstävlingar 44, 68, 121, 267
Vad skulle jag ha spelat? 62
VM-matchen Tal—Botvinnik 65, 98

Distriktsnytt

Blekinge 64, 90, 122
Dalarna 88
Gotland 40, 89
Gästrikland 26, 102
Göteborg 25, 90, 103, 299
Hälsingland 26, 89
Mälardalen 89, 136
Norrbotten 24
Roslagen 89, 102, 280
Skåne 64, 121
Nordskåne 63, 90, 232
Nordvästra Skåne 25, 64, 89, 96, 103, 153
Småland 26, 88, 102
Stockholm 63, 103, 136, 148, 232, 299
Uppland 88
Värend 102, 122
Värmland 136
Norra Västerbotten 198
Södra Västerbotten 89
Västergötland 136
Ångermanland 63, 103, 189
Östergötland 26, 102

Utlandsnotiser

Adelaide 26, Amsterdam 184, Baden bei Wien 280, Barcelona 76, Belgrad 107, 184, 299, Berg en Dal 26, Berlin 135, Beverwijk 1, Birseck 108, Bognor Regis 107, Brygge 107, Budapest 76, 108, 135, 299, Bukarest 184, Caracas 36, Cheltenham 299, Debrecen 231, Dortmund 210, Eastbourne 280, Enschede 299, Graz 231, Hastings 1, Hitzacker 135, Ilford 184, Imperia 280, Karl-Marx-Stadt 203, Madras 76, Madrid 26, 184, Mar del Plata 107, Montevideo 203, Moskva 26, 107, 184, München 184, Nathanya 135, Neuhausen 108, New York 203, Niksic 203, Paignton 231, Paris 184, 231, Reggio 36, Riga 280, Rostov 211, Ruse 184, San Benedetto 203, San Francisco 299, Santa Fé 107, Santiago 299, Sao Paulo 36, Sarajevo 107, Sofia 299, Torremolinos 76, Vence 36, Wien 203, Zürich 135, 231.

Landsmästerskap: Albanien 107, Argentina 280, Azerbajdzhan 184, Belgien 107, 280, Bulgarien 76, Ceylon 76, Chile 36, Frankrike 231, Grekland 184, Island 135, Italien 231, Jugoslavien 107, Kroatien 231, Lettland 26, Litauen 231, Nya Zeeland 135, Polen 135, 231, Rumänien 76, Schweiz 184, Skottland 231, Sovjetunionen 33, Storbritannien 231, Sydafrika 184, Tjeckoslovakien 36, Tunisien 26, Ukraina 26, Ungern 108, 203, Uruguay 135, USA 36, Vitryssland 280, Västtyskland 299, Östtyskland 76.

Jubilarer

Michail Botvinnik 50 196
John Byström 60 66
Olov Carlberg 50 257
Olle Elvin 50 264
Max Euwe 60 101
Anton Olson 80 214
Erik Olson 75 ..... 97, 131
Kristian Sköld 50 193

Döda

Ivar Gumaelius 186
Gunnar Höglund 1
Sture Lindkvist 225
Grigorij Löwenfisch 36
Richard Mattsson 72
Akiba Rubinstein 76, 147

Partier

Bengt Andersson—Pastuhoff 114
Ingvar Andersson—Holm 178
Anrlind—Söderborg 173
S. Axelsson—Seger 243
Balogh—O'Kelly 50
Bely—Bakos 54
Beni—Ståhlberg 274
Berggren—Malmberg 83
Bonander—Löfström 177
Botvinnik—Tal 77, 79, 81, 108, 109, 111, 113, 138, 141, 143, 146
Bronstein—Geller 46
Brynhammar—Nättorp 242
Buskenström—Arnlind 300
Buskenström—Nyman 174
Böök—Koponen 278
Böök—Lundin 47
Böök—Uusi 181
G. Carlberg—Flink 21
Chudjakov—Wadensjö 303
Ciric—Nezhmetdinov 211
Cook—Ek 48
Dahlén—Mattson 117
Dahlén—Weiss 82
Ekebom—Kust 152
Ekebom—Sämisch 151
Ekengren—Bergman 184
Eklöf—Lindberg 148
End—Iljagujev 304
Feigin—Mikenas 132
Fischer—Geller 233
Fischer—Reshevsky 206
Fischer—Tal 233
Forslund—Kärrman 177
Fred—Arulaid 182
Fridh—Dahlberg 20
Friis—Santesson 246
Geller—Bisguier 240
Gligoric—Fischer 236
Gligoric—Ivkov 238
Gligoric—Pomar 87
Heinonen—Savegren 114
Holmlund—Grape 85
Hornstein—Mädler 274
Hörberg—Fridh 301
Igbad—Bengtsson 183
Ivkov—Portisch 268
Jansa—Eriksson 215
B. Jansson—Dahl 208
Johannessen—Ståhlberg 16
B. Jonsson—Aspström 82
E. Jonsson—M. Johansson 175
Josefsson—S. Nilsson 84
Keller—Roth 179
Kinnmark—Chodos 269
Kinnmark—Maalouf 244
Kinnmark—Rosino 195
Kiviaho—Nyrén 55
Kjellander—Salm 241
Kortjnoj—Keres 53
Kotov—M. Johansson 17
Kuindzhi—Keogh 195
Kölvig—Hamann 150
Lantz—Göransson 19
Larsen—Trifunovic 210
Axel Larsson—Laurine 149
Lilienthal—Collett o. Hult 306
P. A. Lund—Rydholm 182
E. Lundin—Jonsson 173
S. Lundin—Dahlén 277
R. Lundqvist—Aspström 179
Å. Lundqvist—Napolitano 49
Magnusson—Kinnmark 207
Michel—Rubinstein 147
Najdorf—Matanovic 115
Arvid Nilsson—Åhman 176
Zandor Nilsson—Kotov 17
O'Kelly—Secchi 272
Anton Olson—Spielmann 214
Pachman—Keres 302
Parma—Gligoric 235
Parma—Larusson 195
Pedersen—Kölvig 149
Perez—O'Kelly 305
Petrosjan—Keres 204
Petrosjan—Najdorf 239
Petrosjan—Pachman 238
Petrosjan—Parma 301
Petrosjan—Smyslov 85
Polugajevskij—Chasin 87
Randviir—Koskinen 182
Rosenqvist—Jägerflod 245
Simagin—Stein 45
Sköld—Larsen 18
Smidt—Sokolskij 21
Smyslov—Kortjnoj 47
Stein—Petrosjan 86
Stoltz—O. Eriksson 116
Sunninger—Finnsbo 208
W. Svensson—J. Larsson 178
Söderborg—Samuelsson 116
Tal—Averbach 271
Tal—Barstaitis 270
Tal—Botvinnik 78, 80, 81, 109, 110, 112, 137, 139, 142, 144
Tal—Haubt 72
Tal—M. Johansson 15
Tal—Najdorf 269
Tal—Olafsson 234
Tal—Parma 237
Tal—Ståhlberg 7
Tal—Unzicker 14
Thomson—Gheorghiu 245
Tjerepkov—Averbach 52
Trapl—Perez 275
Uhlmann—Nielsen 15
Uhlmann—Paoli 276
Unzicker—Gligoric 182

Wadensjö—Almskou 246
Wallenberg—Lund 20
Varada—Larsson 211
Weibull—End 209
Weiss—Schwarz 44
Werle—Ekenberg 176
Westerinen—Fred 180
Wijkander—Lantz 83
P. Wikström—Brynhammar 207
Ziewitz—Sköld 240
L. Åhman—Bodin 210

Öppningar

Aljechin 303
Benoni 84, 150
Caro-Kann 78, 80, 81, 109, 110, 137, 139, 142, 144, 178, 208, 244, 275
Dambondespel 117, 177, 207
Damgambit 47, 77, 79, 81, 83, 87, 111, 147, 148, 149, 183, 208, 215, 240, 272, 276, 278, 301
Damindiskt 82, 85, 115, 204, 278
Engelskt 17, 21, 109, 302
Franskt 7, 21, 44, 86, 112, 149, 152, 195, 246, 268
Fyrspringarspel 116, 211
Gammalindiskt 114
Grünfeld 132, 181, 184, 215, 277, 306
Holländskt 15, 151
Katalanskt 240
Kungsgambit 84, 182
Kungsindiskt 50, 113, 138, 141, 143, 145, 182, 236, 239, 242, 245, 304
Morragambit 243
Nimzoindiskt 46, 53, 55, 77, 79, 81, 108, 183, 238, 240, 241, 270, 272, 301
Philidor 176, 180
Preussiskt 174, 187, 214
Ryskt 210
Sicilianskt 15, 16, 18, 19, 20, 45, 47, 48, 49, 52, 82, 87, 114, 116, 175, 177, 178, 179, 182, 195, 206, 207, 233, 234, 235, 237, 238, 243, 246, 269, 274, 300
Spanskt 14, 20, 173, 195, 209, 210, 211, 233, 245, 271, 301, 305
Stauntongambit 151
Zukertort 54, 173, 238, 274

Partislut

Adams—Torre 123
Barth-Croon—Reivant 320
Botvinnik—Schmid 42
Boudelet—Mollekens 320
Bukne—Andersen 217
Capablanca—Ponarov 256
Daunke—Wolf-Kalmar 123
Ekström—v. Gelderen 213
Enström—Ahnlund 123
Euwe—Tartakower 32
Fagerström—Braun 186
Gigas—Novak 134
Isaksson—Muir 282
Jablonski—Mohaupt 96
Kjellander—Secchi 39
Klompus—Vinkler 309
Krebs—Lungmuss 96
Em. Lasker—Ed. Lasker 44
Lindblom—Gonzalez 9
Neu—Masur 96
Nolte—Kübart 32
Opocensky—Aljechin 320
Pietzsch—Bierwisch 32
Réti—Bogoljubow 200
Schneider—Eschrich 256
Tal—Najdorf 41
Wesche—Friemann 72
Westberg—Ifver 186
Vialle—de Frondeville 248
A. Wikström—Österberg 13
B. Vikström—Sauso 120

Problem

B. Ahlgren 156, 251
H. Ahues 27, 91, 124, 125, 191, 220, 284, 311, 312
T. Amirov 91, 124, 191, 219, 220, 311
A. K. Andersson 57, 157
Tore Andersson 57, 91, 124, 156, 157, 158, 190, 191, 250, 251, 284
J. Beszczynski 252
Y. Bladh 313
D. H. Bruma 57, 157
David Carlsson 27, 125
A. Casa 93
T. R. Dawson 313
G.-A. Ekestubbe 124, 125, 156, 190, 219, 220, 250, 251, 283, 284, 311
Åke Ericson 219, 311
K. Fabel 313
P. Fastosky 251
Z. Fjellström 284
H. Fröberg 126, 158, 310, 311
C. Groeneveld 219, 311
K. M. Gustafsson 124, 220
P. Hage 57, 157, 219, 311
W. Hagemann 124, 156, 220, 251
J. Haring 91, 191, 310
J. Hartong 125, 220
A. Hemmingsson 27, 91, 126, 190, 191, 250, 284
A. Ianovcik 310
B. Ingre 311
Evert Johansson 313
Torsten Johansson 310
Ernst Jönsson 219, 250, 311
Gustav Jönsson 283, 310
Edvin Karlsson 190, 219, 250, 251, 284, 311
Liss Karlsson 251
J. Knöppel 284
P. A. Koetsheid 125, 220
J. Korponai 27, 125
K. A. K. Larsen 252
L. Larsen 250
Bror Larsson 29, 158, 251, 284, 312, 313
Lennart Larsson 190, 219, 250, 284, 310, 311

G. Latzel 29, 312
V. Levinson 158
Bo Lindgren 250
M. Lipton 93
V. Litvinov 91, 125, 191, 220
E. Livshits 283
L. Loewenton 57, 157, 158, 251
K. Makovsky 312
C. Mansfield 221
W. J. G. Mees 91, 124, 191, 220
I. Mikan 190, 220, 251, 284, 311
P. Monreal 158
J. Niemann 252
C.-Ph. Nilsson 27, 91, 126, 191, 220, 284, 311
M. Novis 57, 157
A. Olson 312
V. Pachman 285
E. Petite 57, 156, 157, 251, 283
Bertil Pettersson 27, 57, 124, 125, 156, 157, 219, 220, 251, 311
G. Popov 59
M. Popov 283
J. Retter 126
J. Rietveld 283, 310
V. Rudenko 251, 283
C. Shoemaker 190, 284
J. Silberman 312
W. Speckmann 93, 312
T. Steudel 59
A. Sutter 252
L. Szarek 27, 125
L. Szwedowski 190, 284
H. Ternblad 311
Touw Hian Bwee 283
A. Uddgren 220, 251, 283, 311
W. Wallis 27, 125
E. Wennick 27, 124, 126, 156, 190, 220, 251, 283, 284
A. E. Wester 59, 250
O. Wielgos 59, 310
E. Wikström 313
E. A. Wirtanen 57, 91, 157, 158, 191
A. Volkmann 312
Z. Zilahi 221
A. Åkerblom 221, 285

Studier

H. Aloni 96
Å. Andersson 222
O. Barda 314
F. Bondarenko 96, 222
V. Bron 60, 222, 286
S. Clausén 30, 94, 128, 223
D. Ehrlich 222
E. Engvall 128
A. Ericsson 286, 314, 315
A. Eriksson 127, 224
H. Geninger 256
T. Gorgiev 222
E. Granlund 128, 222
A. Gurvitj 60
K. Hannemann 159, 253
R. Heiskanen 286, 315
A. Herbstman 159
A. Hildebrand 159, 314
H. Holm 128
V. Jakimtjik 222
A. Kakovin 94, 127, 223
G. Kasparjan 159
V. Kivi 286, 315
J. Knöppel 253
J. Koppelomäki 31, 127, 224
V. Korolkov 192, 253
H. Källström 62, 94, 96, 127, 224, 286, 287, 314
Bo Lindgren 128, 314
L. Mitrofanov 192
T. Nadarezhvili 159
T. G. Olsson 286, 315
T. Oscarsson 314
V. Pachman 159, 222
P. Perkonoja 127, 223, 286, 287
B. Pettersson 128
K. Runquist 96, 159
L. Ruonala 286, 315
A. Sarytjev 60, 96
A. Troitskij 253
A. Uddgren 128, 314
A. Werle 253
M. Wittlich 253
A. Åkerblom 31, 60, 61, 94, 127, 159, 160, 222, 223, 224, 286, 287, 314
E. Öije 314

Diverse bidrag

Botvinnik: Analys eller improvisation? 170
Bööök: Kemeri 1937 132
Kellgren: Schack och politik 100
Kotov: Inför revanschmatchen 41
Lindorm: Jakt på stormästarvilt 37
Lundqvist: Vidmars memoarer 67
O'Kelly: Sicilianskt 74, 106, 201
O'Kelly: Caro-Kann i Bled 262
Ståhlberg: Hamburg 1930 55
Ståhlberg: New York 1924 200
Uhlin: Schackmästare med namn 43

Sverige runt

Vår energiske hälsingborgskorrespondent, Roland Carlsson, rapporterar vid pressläggningen, att man noterar en rekordartad anslutning i år i distriktets serier; 31 senior- och 42 (!!) juniorlag. Hälsingborgs ASK redovisar 150 medlemmar och är väl därmed landets största klubb. Förutom i Hälsingborg är aktiviteten stor även på andra håll som t. ex. Landskrona, Ängelholm och Åstorp. Distriktets numerär har fördubblats på de senaste tre åren och man räknar in c:a 600 medlemmar varav hälften juniorer. Bravo!

En förarglig schack

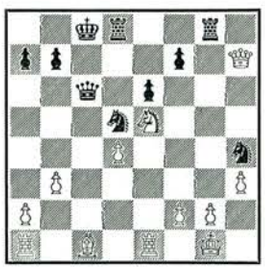
Av Salo Flohr

Varje schackspelare har sina trevliga minnen. Otrevliga också för den delen. Vem har inte med ett "naturligt" drag missat en vinst eller rent av hamnat i en förlorad ställning?

Och hur hårt tar han det inte varje gång det händer! När han kommer hem söker han tröst t. o. m. hos sådana som inte kan spela schack:

— Oj, vilket fint parti jag fördärvade! Jag hade ju honom matt i ett drag ...

Det sägs att tiden läker alla sår och att allt så småningom glöms bort. Men det kan inte jag säga. Det som hände mig glömmer jag aldrig. Det tilldrog sig i ett parti i Kiev 1945 mot Tolush. Jag spelade svart och valde naturligtvis Caro-Kann-försvaret. Efter 22:a draget hade denna ställning uppkommit:

Här följde 22. — Tg8×g2†.

Tolush tänkte snabbt dra kungen till h1 som man brukar göra i sådana ställningar, men plötsligt började han fundera och slog slutligen till reträtt åt andra hållet — 23. Kg1—f1!

— Det är klart att det är mycket att putsa och polera men å andra sidan kan jag hjälpa att jag är så schackbegåvad ...

Tolush hade sett, att svart på det naturliga kungsdraget till h1 hade möjlighet till ett oväntat och vackert damoffer, 23. — Sd5—e3!! 24. Se5×c6, Sh4—f3, och vit är försvarslös mot den hotande matten.

Men efter Kf1 var det svart som fick ta sig en lutare. Slutligen spelade jag Dc6—c3, och efter hård kamp slutade partiet remi genom evig schack.

Men det var inte det jag tog så hårt. Efter några månader fick jag ett brev från Paul Keres. I diagramställningen, visade det sig, borde svart inte haft så bråttt att följa klåparens gamla regel att ge en schack så fort han ser en. Keres skrev, att jag i stället för att schacka borde ha spelat 22. — Sd5—e3!! genast. I så fall hade vit inte haft reträttrutan f1 för kungen. Läsaren hittar säkert en lätt vinst i alla varianter.

Jag kände mig alldeles ur gängorna när jag hade läst Keres' brev. Att jag inte hade sett det draget! Det var desto förargligare som Keres slutade sitt brev så här: "Med 22. — Se3!! kunde du ha skapat ett odödligt parti och blivit berömd i alla tider."

Alltsedan dess tänker jag alltid innan jag säger schack. Kanske finns det något elegantare. Men alla mina ansträngningar har blivit utan resultat. En sådan ställning får man upp bara en gång i livet ...

Lösningar till kombinationsövningarna:

Nr 19. 1. — Sf7 2. S×f8! S×g5 3. Te8 Kg8 (enda draget) 4. Sd7†! Kf7 5. Te37† D×e7 6. T×e7† Kg8 7. f7† S×f7 8. Te8 matt. (Barth-Croon—Reivant, Stockholm 1961.)

Nr 20. 1. Tf2! De7 2. Df7! uppgivet. Även på 1. — Dc8 följer Df7. (Korrespondens Boudelet—Mollekens, Belgien 1959.)

Nr 21. 1. — Lh3! uppgivet. Löparen kan ej slås för matt i 4 drag. Flyttas löparen g2 slår svart löparen b2. (Opocensky—Aljechin 1931.)

Nu kommer nyheten

som hela Sveriges schackvärld länge väntat på

STORA SCHACKBOKEN

Schackets kulturhistoria av
Jerzy Gizycki
med svensk schackhistorik av Gideon Ståhlberg

Detta är en vacker bok med över 300 textillustrationer och förnämliga färgplanscher. Den är därtill strålande rolig. För varje schackspelare är därför STORA SCHACKBOKEN ett underbart verk att äga.

"Jag lyckönskar läsarna . . .

Jerzy Gizycki har lyckats mästerligt skildra schackets kulturhistoria. I lätt tillgänglig form låter författaren spelets öden inordnas och förklaras av kulturens och kulturfolkens egen utvecklingshistoria. Till författaren uttalar jag min beundran och tacksamhet, och jag lyckönskar läsarna, som få under hans ledning vandra i spelets och kulturens vingårdar."

Folke Rogard
Världsschackförbundets President och Sveriges Schackförbunds ordförande

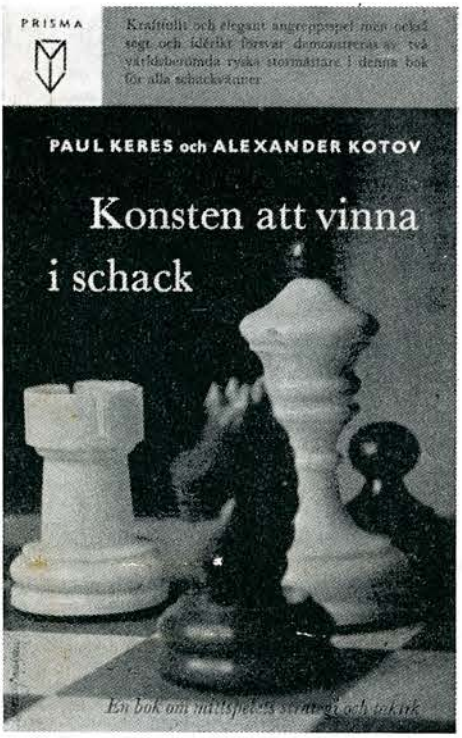
FRÖLÉEN & C:o AB / BERNCES FÖRLAG

VÄRLDSNYHET I PRISMA

Speciellt för de svenska schackvännerna har två av Sovjetunionens mest berömda stormästare skrivit denna handbok. Den kan läsas med stor behållning av alla — från nybörjare till landslagsspelare — som vill öka sin spelstyrka.

Nära 100 diagram

6:50

PAUL KERES och ALEXANDER KOTOV

Konsten att vinna i schack

En bok om mittspelets strategi och taktik — kungsangrepp, försvar, analys m. m. — redigerad av *Bengt Hörberg*

PRISMA — *pocketböcker i världsklass*

Dagbladstryckeriet AB, Örebro 1961
6724